

Toeristisch-Recreatieve Ontwikkelingsmonitor

Stad Groningen 2015

Definitief

Gemeente Groningen
Jaap Hut

Marketing Groningen
Barbara Risselada

Sweco Nederland B.V.
Groningen, 16 september 2016

Verantwoording

Titel : Toeristisch-Recreatieve Ontwikkelingsmonitor

Subtitel : Stad Groningen 2015

Projectnummer : 344813

Datum : 16 september 2016

Auteur(s) : Tim Verver

E-mail adres : Tim.verver@sweco.nl

Contact : Sweco Nederland B.V.
Rozenburglaan 11
9727 DL Groningen
Postbus 7057
9701 JB Groningen
T +31 88 811 66 00
www.sweco.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Monitoring van de toeristische ontwikkeling	4
1.2	Het doel	4
1.3	Afbakening onderzoek	4
1.4	Leeswijzer	5
2	Onderzoeksverantwoording	6
2.1	Opzet onderzoek	6
2.2	Respons	6
2.3	Aanvullend evenementenonderzoek	6
2.4	Verhoudingen bezoekers aan Groningen	6
3	Dagrecreanten	8
3.1	Inleiding	8
3.2	Persoonlijke kenmerken	8
3.3	Kenmerken van het bezoek	12
3.4	Dagattracties en activiteiten	14
3.5	Waardering	14
3.6	Bestedingen	15
3.7	Samenvatting	16
4	Verblijfstoeristen	17
4.1	Inleiding	17
4.2	Herkomst	17
4.3	Persoonlijke kenmerken	18
4.4	Overnachting	20
4.5	Kenmerken van het bezoek	22
4.6	Dagattracties en activiteiten	24
4.7	Waardering	24
4.8	Bestedingen	26
4.9	Samenvatting	26
5	Economisch effect verblijfstoeristen	28
5.1	Werkwijze	28
5.2	Resultaten: economisch effect	28
5.3	Economisch effect per sector	29
5.4	Bezoekersaantallen Duitse bezoekers	30
6	Ontwikkelingen in de tijd	31
6.1	Bezoekersprofiel	31
6.2	Waardering van de stad	33
6.3	Ontwikkeling bestedingen	33
6.4	Ontwikkeling economisch effect	34
7	Evenementen	37
7.1	Big Taste Festival	37
7.2	Nacht van de Mode	38
7.3	Evenementen algemeen	38
8	Zondagen	40
9	Conclusies	44
Bijlage 1	Vragenlijsten	
Bijlage 2	Enquêtedata	

1 Inleiding

1.1 Monitoring van de toeristische ontwikkeling

Groningen is een stad met ruim 200.000 inwoners. Hiermee is Groningen de grootste stad van het Noorden. Groningen heeft een grote aantrekkingskracht op bezoekers. Door haar gunstige ligging ten opzichte van - en uitstekende verbinding met - Duitsland komen er jaarlijks veel Duitse bezoekers naar de stad. Zowel voor een dagje uit als voor een weekendje weg weten de Duitse bezoekers Groningen goed te vinden. Maar ook uit eigen land komen elk jaar veel dag-recreanten en verblijfstoeristen naar de Martinistad.

Om de ontwikkeling van Groningen als toeristisch-recreatieve bestemming in beeld te brengen, voert Groningen sinds 2002 de Toeristisch-Recreatieve OntwikkelingsMonitor (TROM) uit. Met dit periodieke onderzoek onder de bezoekers aan de stad krijgt Groningen inzicht in de wijze waarop Groningen wordt gewaardeerd en beleefd. Door de resultaten af te zetten tegen de resultaten uit voorgaande onderzoeken worden trends en ontwikkelingen inzichtelijk en is het mogelijk om effecten van maatregelen te signaleren en nieuwe maatregelen te onderbouwen.

Het onderzoek dat in 2015 is uitgevoerd, is al weer het 8ste onderzoek sinds de nulmeting in 2002. Sinds 2002 is er natuurlijk veel veranderd. De stad zelf heeft zich doorontwikkeld en is zich nog steeds volop aan het doorontwikkelen. Consumenten stellen andere eisen aan een stad en hebben een ander bezoekpatroon. Ook de economische crisis heeft ertoe geleid dat consumenten zich anders zijn gaan gedragen. Dit onderzoek geeft inzicht in de beleving van Groningen door de bezoekers van buitenaf. Tegelijk geeft het onderzoek inzicht in de veranderingen te opzichte van 2013 en verder terug in het verleden.

1.2 Het doel

Het doel van het onderzoek is enerzijds om de omvang, de structuur, de beeldvorming en de economische effecten van het toerisme voor de stad Groningen in kaart te brengen. Anderzijds kan door het onderzoek te herhalen de ontwikkeling van toerisme in Groningen in de tijd gemeten worden. Met de uitkomsten van het onderzoek kunnen acties geïnitieerd worden om zwakke punten te verbeteren en/of sterke punten te benadrukken.

De probleemstelling die aan de TROM ten grondslag ligt, luidt:

De gemeente Groningen en Marketing Groningen willen inzicht krijgen in de omvang, structuur en de economische betekenis van het toeristische bezoek aan de stad Groningen, teneinde de gemeente meer houvast te geven bij de product- en marktontwikkeling in het kader van het toeristisch beleid. Hierbij ligt de focus op de Duitse dagrecreanten en de Nederlandse en buitenlandse verblijfstoeristen.

1.3 Afbakening onderzoek

Niet alle bezoekers aan de stad Groningen zijn meegenomen in dit onderzoek. Gemeente Groningen kiest ervoor om het onderzoek te richten op de Duitse dagrecreanten en de (Nederlandse en buitenlandse) verblijfstoeristen. Ook in 2013 heeft de TROM zich gericht op deze bezoekersgroepen. Hierbij zijn de volgende definities gehanteerd:

- Duitse dagrecreanten die vanuit eigen huis een bezoek aan de stad hebben gebracht of eventueel elders hebben overnacht, maar niet in de stad Groningen.
- Nederlandse en buitenlandse verblijfstoeristen die in de stad Groningen hebben overnacht.

Inwoners van de stad Groningen zelf en Nederlandse dagrecreanten vallen dus buiten de onderzoekspopulatie.

1.4 Leeswijzer

De opbouw van het rapport is als volgt:

Hoofdstuk 2:	Onderzoeksverantwoording
Hoofdstuk 3:	Dagrecreanten
Hoofdstuk 4:	Verblijfstoeristen
Hoofdstuk 5:	Economisch effect
Hoofdstuk 6:	Ontwikkelingen in de tijd
Hoofdstuk 7:	Evenementen
Hoofdstuk 8:	Zondagen
Hoofdstuk 9:	Conclusies
Bijlage 1:	Vragenlijst
Bijlage 2:	Enquêtedata

2 Onderzoeksverantwoording

2.1 Opzet onderzoek

Het veldwerk is face-to-face uitgevoerd door ervaren enquêteurs. De bezoekers aan de stad zijn in het centrum aangesproken. Op basis van een aantal selectievragen is beoordeeld of de respondent tot één van de twee bezoekersgroepen behoorde (Duitse dagrecreant of verblijfs-toerist).

De vragenlijsten zijn ten opzichte van de vorige meting op detail aangepast. De vragenlijsten zijn bijgevoegd in de bijlage.

2.2 Respons

Het veldwerk heeft plaatsgevonden van zaterdag 6 juni tot en met donderdag 5 november 2015. De totale respons bedraagt 615 enquêtes. Van dit aantal zijn in het voorseizoen 122 enquêtes afgenomen, in het hoogseizoen 297 enquêtes en in het naseizoen 196 enquêtes. De verdeling van enquêteursuren en de respons over de gehele veldwerkperiode ziet er als volgt uit:

Tabel 2.1: Verdeling enquêteursuren en respons

	Periode	Enquêteurs- uren	Enquêtes
Voorseizoen	juni	42	122
Hoogseizoen	juli – (4) september	90	297
Naseizoen	(8) september - november	60	196
Totaal		192	615

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van alle dagen waarop enquêteurs in de binnenstad van Groningen bezoekers hebben benaderd. Het veldwerk is goed verlopen en de bereidheid om mee te werken was net als bij de voorgaande onderzoeken groot.

2.3 Aanvullend evenementenonderzoek

Aanvullend op het reguliere TROM-onderzoek, zijn er tijdens twee evenementen in de stad enquêtes afgenomen onder de bezoekers. Het betreft de evenementen:

- Big Taste Festival – 4, 5 en 6 september 2015
- Nacht van de Mode – 26 september 2015

Tijdens deze twee evenementen zijn in totaal respectievelijk 65 en 55 enquêtes afgenomen. Deze respons is niet meegenomen in de algemene analyse van de TROM. De resultaten van het onderzoek bij deze specifieke evenementen zijn apart beschreven in hoofdstuk 6.

2.4 Verhoudingen bezoekers aan Groningen

Aan de hand van een aantal selectievragen is vastgesteld of de bezoeker behoort tot de onderzoeksdoelgroep. In de eerste plaats is gevraagd of men als dagrecreant (buiten Groningen en met een toeristisch motief) of als verblijfstoerist naar Groningen is gekomen. De resultaten van deze selectievragen zijn weergegeven in tabel 2.2.

Tabel 2.2: Verhoudingen bezoekers Groningen

	Woonachtig in Groningen	Buiten Gronin- gen, geen toeris- tisch motief	Dagrecreant	Verblijfstoerist
Voorseizoen	170	85	145	187
Hoogseizoen	174	118	287	222
Naseizoen	177	116	152	126
Totaal	521	319	584	535

Deze tabel laat zien dat in totaal 1.959 bezoekers zijn benaderd om mee te werken aan het onderzoek, verdeeld over de drie seizoenen. Hiervan heeft 27% (521 respondenten) aangegeven in Groningen zelf te wonen. Deze respondenten zijn niet geïnterviewd. In totaal geeft 16% (319 respondenten) aan dat ze wel van buiten de stad zijn gekomen, maar niet met een toeristisch-recreatief motief naar Groningen toe zijn gekomen. Ook deze bezoekers zijn niet geïnterviewd. De overige 57% van de benaderde bezoekers komt van buiten Groningen en is met een toeristisch-recreatief motief naar de stad gekomen.

Van de toeristisch recreatieve bezoekers behoort 52% tot de dagrecreanten en 48% tot de verblijfstoeristen. De dagrecreanten keren na hun bezoek weer terug naar het eigen adres of naar een vakantieadres buiten de stad. De verblijfstoeristen koppelen één of meerdere overnachtingen in de stad aan hun bezoek aan Groningen.

In de tweede plaats is aan de dagrecreanten gevraagd of ze uit Duitsland komen of elders vandaan komen. Indien dit antwoord ja was, behoorden zij tot de onderzoeksdoelgroep en zijn zij geïnterviewd. Voor verblijfstoeristen is deze tweede selectievraag niet aan de orde geweest.

3 Dagrecreanten

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitkomsten van het onderzoek dat onder de Duitse dagrecreanten¹ in Groningen is uitgevoerd. De dagrecreanten komen met een toeristisch-recreatief motief naar de stad Groningen toe om vervolgens weer terug te keren naar hun eigen huis of hun verblijfsaccommodatie buiten de stad.

De definitie van de Duitse dagrecreant is:

Een inwoner van Duitsland die de stad Groningen bezoekt met een toeristisch-recreatief motief en niet in de stad Groningen overnacht.

De Duitse bezoekers die vanaf hun vakantieadres, buiten de stad Groningen, een bezoek hebben gebracht aan de stad Groningen vallen dus ook onder de dagrecreanten. De dagrecreanten zijn op de Grote Markt, de Vismarkt, in de Herestraat en de directe omgeving van deze locaties geënquêteerd. In totaal hebben 403 Duitse dagrecreanten een enquête ingevuld.

In dit hoofdstuk beschrijven we de uitkomsten met betrekking tot de Duitse dagrecreanten.

De volgende aspecten komen aan de orde:

- persoonlijke kenmerken;
- kenmerken van het bezoek;
- activiteiten;
- waardering;
- bestedingen.

3.2 Persoonlijke kenmerken

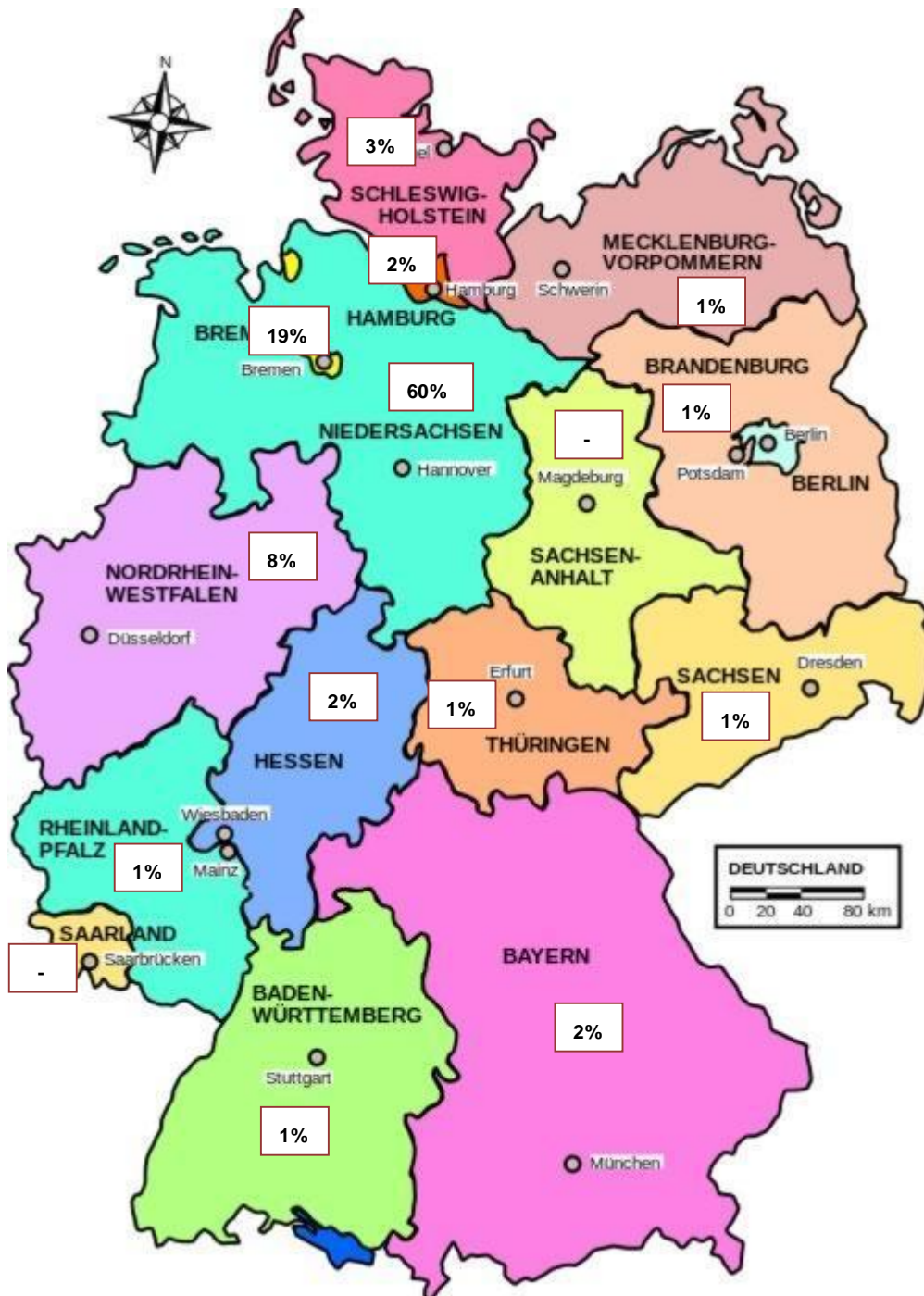
Onder de persoonlijke kenmerken verstaan we de herkomst, het opleidingsniveau, het inkomen, de groepssamenstelling, de groepsgrootte en leeftijd van de toeristische bezoekers aan de stad.

Herkomst

Veruit de meeste Duitse dagrecreanten komen uit de deelstaat Neddersachsen. Inclusief de grote steden Hamburg en Bremen komt zo'n 80% uit dit, aan Groningen grenzende, gebied. Ook de deelstaat Nordrhein-Westfalen neemt met 8% een relatief belangrijke positie in wat betreft de herkomst van Duitse dagbezoekers. De overige Duitse dagrecreanten zijn qua herkomst verspreid over Duitsland. De kaart op de volgende pagina geeft de spreiding van de herkomst van Duitse dagrecreanten in Groningen.

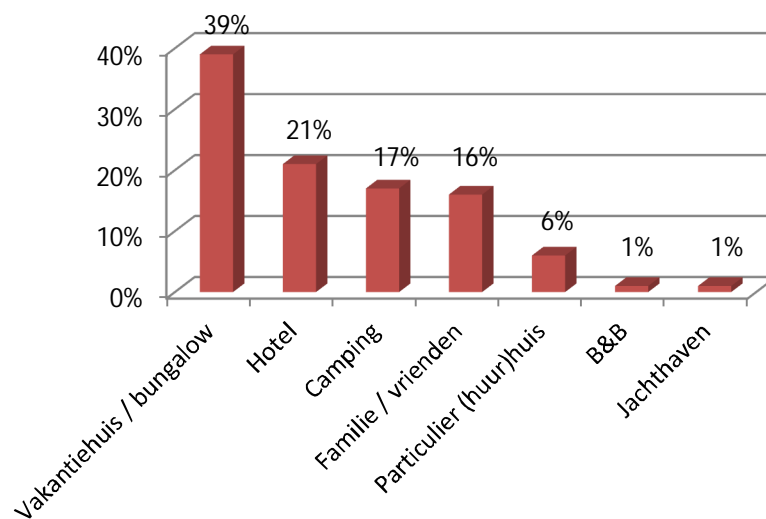
¹ Als we in dit hoofdstuk spreken over dagrecreanten, dan bedoelen we Duitse dagrecreanten.

Figuur 3.1: Herkomst Duitse dagrecreanten

De meerderheid van de dagrecreanten die één of meerdere overnachtingen hebben gekoppeld aan hun bezoek aan Groningen, hebben met name gekozen voor een vakantiehuisje / bungalow (39%), een hotel (21%) of een camping (17%) in de omgeving.

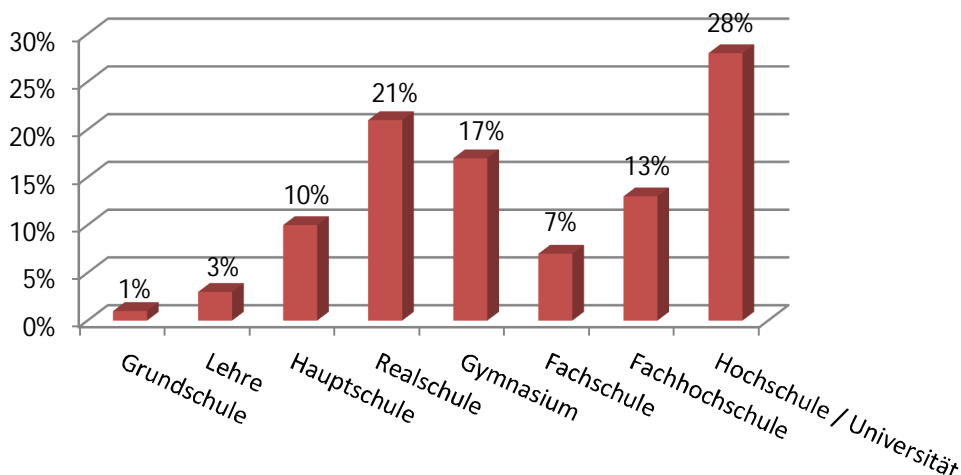
Figuur 3.2: Overnachting Duitse dagrecreanten in de omgeving

Opleiding

De Duitse dagrecreanten zijn hoog opgeleid. Meer dan 40% van de dagrecreanten heeft een Hogeschool of een Universiteit afgerond.

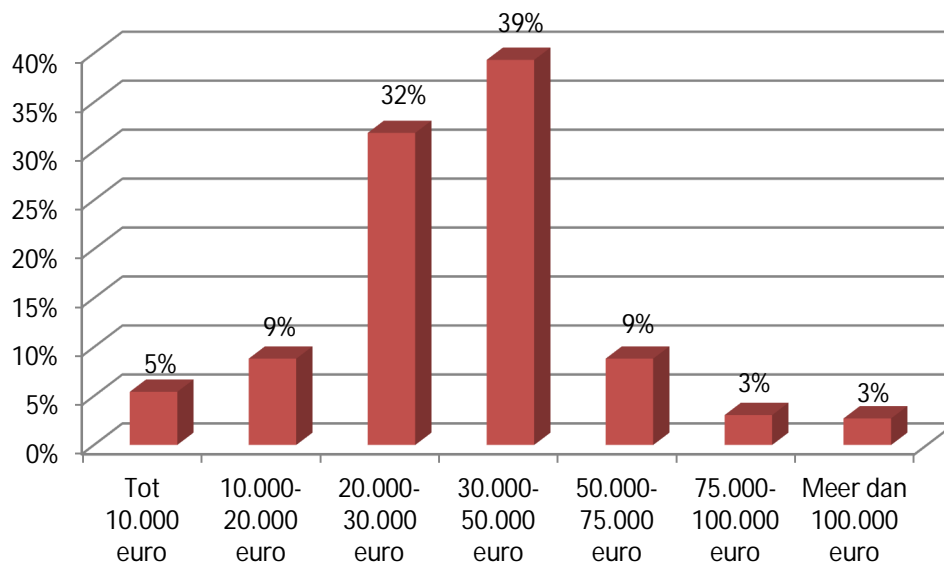
Figuur 3.3: Opleiding Duitse dagrecreanten

Inkomen

Ruim een kwart van de Duitse dagrecreanten wil geen informatie kwijt over het inkomen. De verdeling in onderstaand figuur is gebaseerd op de dagrecreanten die hier wel antwoord op hebben gegeven. Zo'n 4 op de 10 Duitse dagrecreanten heeft een gezinsinkomen tussen de € 30.000 en € 50.000. Eenderde van de dagrecreanten valt in de categorie € 20.000 - € 30.000. De meeste Duitse dagrecreanten hebben een modaal of boven modaal inkomen. Slechts 5% van de dagrecreanten heeft een inkomen lager dan € 10.000 per jaar.

Figuur 3.4: Inkomensverdeling Duitse dagrecreanten

Groepssamenstelling en groeps grootte

De helft van de Duitse dagrecreanten komt in gezelschap van een partner en zonder kinderen naar Groningen. Dit is veruit de grootste groep. Ook komen relatief veel Duitse dagrecreanten met vrienden of met het gezin naar de stad. De gemiddelde groeps grootte is 3,8 personen. Meer dan de helft van de dagrecreanten (52%) komt in een gezelschap van 2 personen naar Groningen.

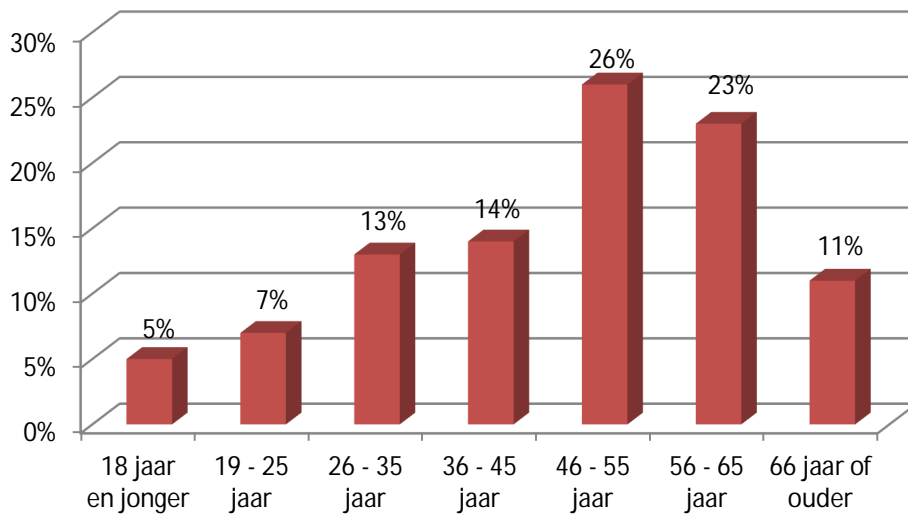
Tabel 3.1: Groepssamenstelling Duitse dagrecreanten

Groepssamenstelling	Percentage
Met partner/echtgeno(o)t(e) en zonder kind(eren)	49%
Met vrienden/kennissen	18%
Met partner/echtgeno(o)t(e) en met kind(eren)	18%
Alleen	6%
Alleen met kind(eren)	4%
Met school/bedrijf/vereniging/etc.	3%
Met overige familie	2%

Leeftijd

Zestig procent van de Duitse dagrecreanten is ouder dan 45 jaar. De leeftijdsklassen 46 – 55 jaar en 56 – 65 jaar nemen beiden een aandeel in van ongeveer 25%. De gemiddelde leeftijd van de Duitse dagrecreanten is 48 jaar. Deze gemiddelde leeftijd is gelijk aan de voorgaande metingen (2013: 49 jaar, 2011: 48 jaar).

Figuur 3.5: Leeftijdscategorieën Duitse dagrecreanten

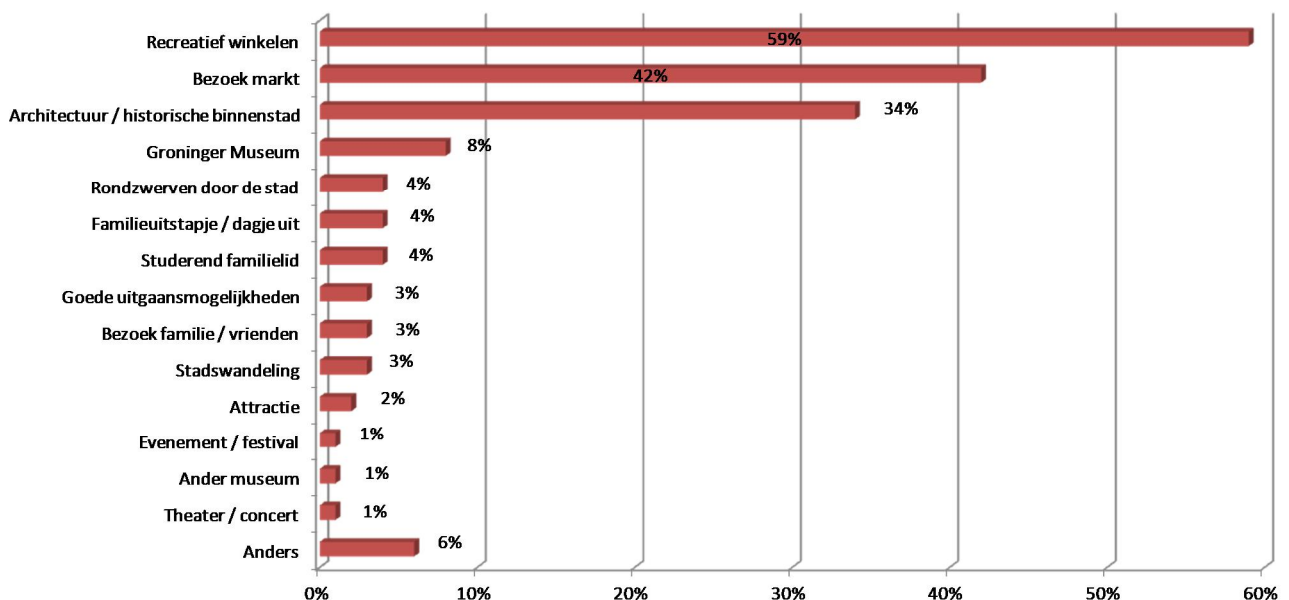

3.3 Kenmerken van het bezoek

Bezoekmotief

Meer dan de helft van de Duitse dagrecreanten komt naar Groningen met recreatief winkelen als primaire bezoekmotief. Daarnaast is ook het bezoek aan de markt een belangrijk motief voor een bezoek en vormt de architectuur / de historische binnenstad een belangrijke trekker voor Duitse dagrecreanten. Het Groninger Museum vormt voor 8% van de Duitse dagrecreanten de hoofdreden van bezoek.

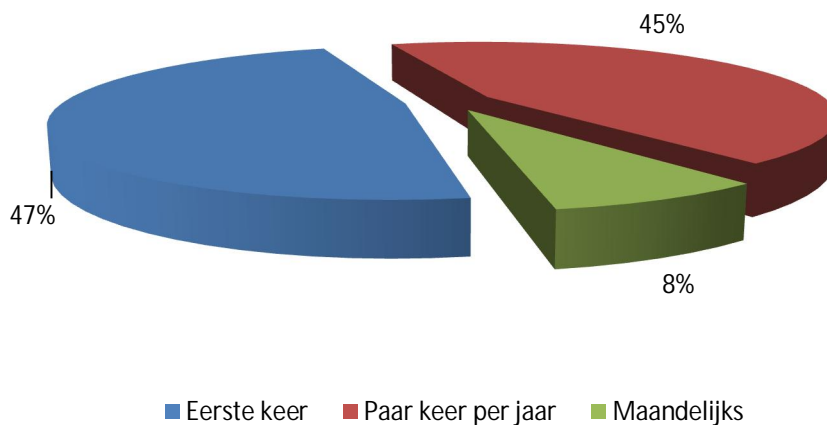
Figuur 3.6: Bezoekmotief Duitse dagrecreanten

Bezoekfrequentie en bezoekduur

De bezoekfrequentie van Duitse dagrecreanten is gelijk aan 2013. Voor iets minder dan de helft van de Duitse dagrecreanten geldt dat dit hun eerste bezoek aan de stad was. Evenzoveel dagrecreanten geven aan dat ze Groningen een paar keer per jaar bezoeken. Het aandeel Duitse dagrecreanten dat Groningen maandelijks bezocht is gelijk aan 2 jaar geleden, namelijk 8%.

Figuur 3.7: Bezoekfrequentie Duitse dagrecreanten

Tweederde van de Duitse dagrecreanten die Groningen voor het eerst hebben bezocht, geeft aan dat ze de stad in de toekomst zeker nog eens zullen bezoeken. De overige dagrecreanten weten nog niet zeker of ze nog eens naar Groningen komen. Bijna geen enkele respondent geeft aan zeker niet terug te keren.

Duitse dagrecreanten blijven gemiddeld relatief lang in de binnenstad van Groningen. Bijna 70% verblijft langer dan 4 uur in de binnenstad.

Tabel 3.2: Verblijfsduur Duitse dagrecreanten

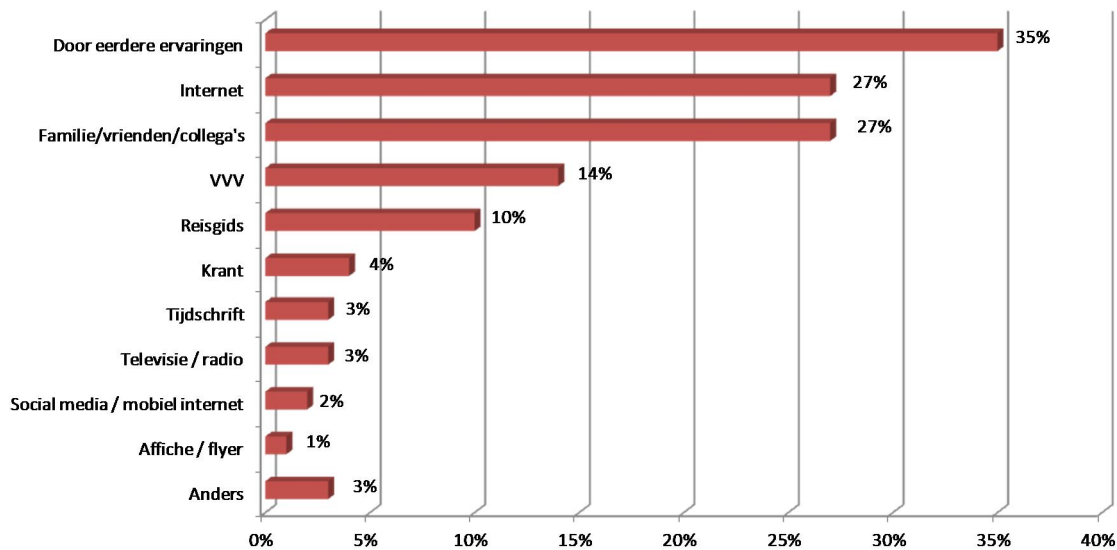
Verblijfsduur	%
1 tot 2 uur	2%
2 tot 4 uur	29%
4 tot 6 uur	57%
Langer dan 6 uur	12%

Driekwart van de Duitse dagrecreanten bezoekt alleen de stad Groningen. Zo'n 8% van de dagrecreanten combineert het bezoek aan de stad met een bezoek aan de provincie Groningen. Verder geeft 15% aan nog niet te weten of ze het bezoek aan de stad combineren met een bezoek aan de provincie.

Aanleiding bezoek

Een eerder bezoek aan de stad is voor ruim eenderde van de Duitse dagrecreanten de aanleiding om de stad wederom te bezoeken. Internet en mond-tot-mond reclame vormen ook belangrijke informatiebronnen voor een stadbezoek. En ook de VVV vormt een belangrijke ingang tot informatie over een bezoek aan de stad. Het belang van de VVV is zelfs toegenomen ten opzichte van 2 jaar geleden (10%).

Figuur 3.8: Aanleiding voor het bezoek Duitse dagrecreanten

3.4 Dagattracties en activiteiten

Bovenaan de ondernomen activiteiten door Duitse dagrecreanten staat een bezoek aan de (rommel)markt. Meer dan de helft van de dagrecreanten bezoekt de markt tijdens het bezoek. Ook een stadswandeling is een relatief veel ondernomen activiteit. Iets meer dan één op de 10 dagrecreanten bezoekt één van de toeristische trekpleisters van de stad (Groninger Museum, Martinitorren, rondvaart). De Prinsentuin en de overige musea in de stad worden door relatief minder Duitse dagrecreanten bezocht.

Tabel 3.3: Dagattracties en activiteiten van Duitse dagrecreanten

Dagattracties en activiteiten in stad	%
Rommelmarkt / vrijmarkt / markt	56%
Stadswandeling	27%
Bezoek Martinitorren	14%
Bezoek aan het Groninger Museum	13%
Rondvaart door de gracht	11%
Ander museum	5%
Evenement	4%
Prinsentuin	2%

3.5 Waardering

De waardering voor de stad is onder de Duitse dagrecreanten over de hele lijn beduidend positiever dan 2 jaar geleden. Kijken we naar de individuele aspecten, dan zien we dat, op 1 aspect na, alle aspecten hoger worden gewaardeerd dan 2 jaar geleden. Met name de sfeer / ambiance, de bereikbaarheid en het winkelaanbod krijgen een hoge waardering. De waardering voor de bereikbaarheid, het aanbod van de horeca en de bewegwijzering / overzichtelijkheid is fors gestegen ten opzichte van de vorige meting. Opvallend is dat het aanbod van verblijfsaccommodaties een fors lagere waardering krijgt dan in 2013.

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten tevens afgezet tegen de resultaten van de onderzoeken in 2009, 2007 en 2005. Kanttekening hierbij is dat deze onderzoeken uitgevoerd zijn onder alle dagrecreanten. In 2011, 2013 en 2015 betreft het enkel de Duitse dagrecreanten. Overall kan geconcludeerd worden dat de Duitse dagbezoekers positiever zijn over de stad dan de Nederlandse bezoekers.

Tabel 3.4: Waardering aspecten van de stad Groningen

Aspect	2015	2013	2011	2009	2007	2005
Sfeer / ambiance	8,8	8,5	8,5	8,0	8,1	8,0
Bereikbaarheid	8,7	8,2	8,5	7,9	8,0	7,7
Winkelaanbod	8,6	8,3	8,5	8,1	8,2	8,0
Markt	8,5*					
Horeca	8,3	7,9	8,0	7,9	8,1	7,9
Aanbod toeristische attracties	8,2	8,1	8,2	7,5	7,6	7,3
Sociale veiligheid	8,1	7,8	8,0	7,4	7,5	7,5
Schone straten / gebouwen	7,9	7,7	7,5	7,2	7,2	7,2
Bewegwijzering / overzichtelijkheid	7,8	7,3	7,6	7,3	7,3	7,2
Aanbod evenementen	7,7*					
Verkeersveiligheid	7,3	7,2	7,1	7,0	7,0	7,0
Parkeren	7,2	7,0	7,1	7,1	6,9	6,6
Aanbod verblijfsaccommodaties	6,9	7,8	7,1	7,2	7,1	7,0
Algemeen rapportcijfer	8,4	8,2	8,3	7,9	8,1	7,9

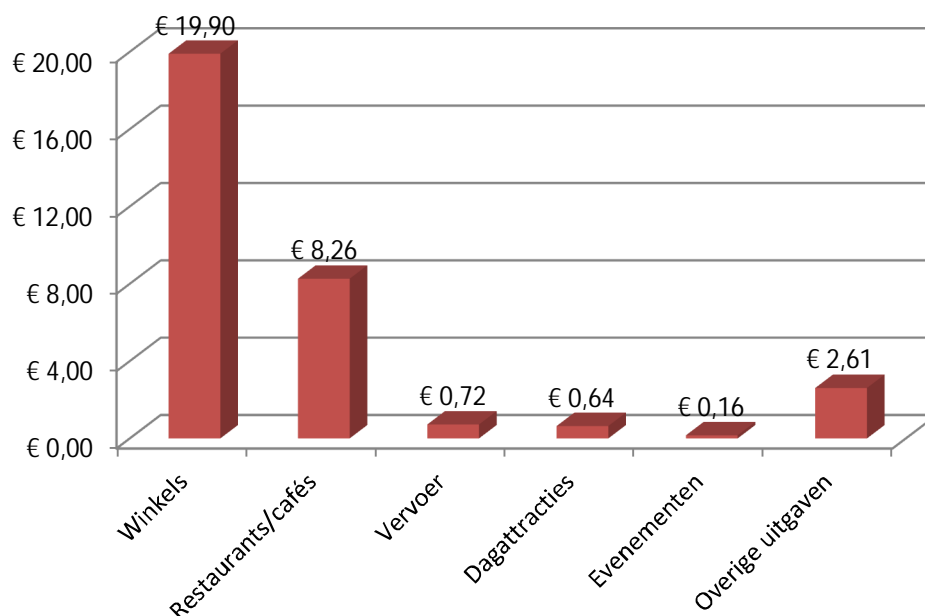
* Dit aspect is in 2015 toegevoegd aan de vragenlijst.

Het totale oordeel over de stad Groningen is gemiddeld een **8,4**. Dit is een hogere waardering dan in 2013. Maar liefst 87% van de Duitse dagbezoekers geeft een 8 of hoger aan Groningen.

3.6 Bestedingen

De gemiddelde besteding per Duitse dagrecreant is **€32,49**. Dit zijn de uitgaven die de Duitse dagrecreanten per persoon in de stad zelf doen. Uitgaven buiten de stad zijn niet meegenomen in de analyse.

Figuur 3.9: Bestedingen dagrecreanten

De grootste bestedingscategorie wordt gevormd door de winkels in de binnenstad. Ruim 60% van alle uitgaven worden in de winkels gedaan. Dat komt ook overeen met het gegeven dat recreatief winkelen een belangrijk bezoekenmotief is voor Duitse dagrecreanten. Een kwart van de uitgaven (€8,26 p.p.) wordt gedaan in de horeca in de binnenstad. De overige bestedingscategorieën zijn relatief kleiner.

3.7 Samenvatting

Hoe ziet dé Duitse dagrecreant in Groningen er uit? Er is natuurlijk niet één stereotype Duitse dagrecreant. Iedere bezoeker is uniek en heeft zijn of haar eigen beweegredenen om naar Groningen te komen. Toch kunnen we aan de hand van de resultaten van dit onderzoek wel een algemene deler destilleren om toch een beeld te geven van de kenmerken waar veel Duitse dagrecreanten aan voldoen. De Duitse dagrecreant:

- is afkomstig uit het grensgebied met Nederland, met name uit de deelstaat Nedersachsen;
- heeft een gemiddeld gezinsinkomen tussen de 20.000 en 50.000 euro (in meerderheid tussen de 30.000 en 50.000 euro);
- komt in gezelschap van de partner en zonder kinderen naar Groningen;
- heeft een gemiddelde leeftijd van 48 jaar;
- komt naar Groningen om te winkelen, voor de markt of voor de architectuur/historische binnenstad;
- verblijft tussen de 4 en 6 uur in de binnenstad van Groningen;
- is door eerdere ervaringen, internet en/of via vrienden / familie op het idee gekomen om de stad te bezoeken;
- bezoekt graag de markt en maakt graag een stadswandeling;
- is erg tevreden over Groningen als dagrecreatieve bestemming. Met name de sfeer/ambiance, het winkelaanbod en de bereikbaarheid krijgen een hoge waardering;
- geeft gemiddeld € 32,49 per persoon uit tijdens het bezoek aan Groningen, met name in de winkels in de stad.

4 Verbleefstoeristen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat in op de resultaten van het onderzoek onder de verblijfstoeristen in de stad Groningen. Hierbij hanteren we de volgende definitie van de verblijfstoerist:

Een persoon die van buiten de stad Groningen de stad bezoekt met een toeristisch-recreatief motief en tevens overnacht in de stad.

In dit hoofdstuk vergelijken we op onderdelen de uitkomsten met de eerdere onderzoeken uit 2013, 2011, 2009, 2007 en 2005. De totale onderzoekspopulatie bestaat uit 212 respondenten.

In dit hoofdstuk komen de volgende aspecten achtereenvolgens aan de orde:

- herkomst;
- persoonlijke kenmerken;
- overnachting;
- kenmerken van het bezoek;
- activiteiten;
- waardering;
- bestedingen.

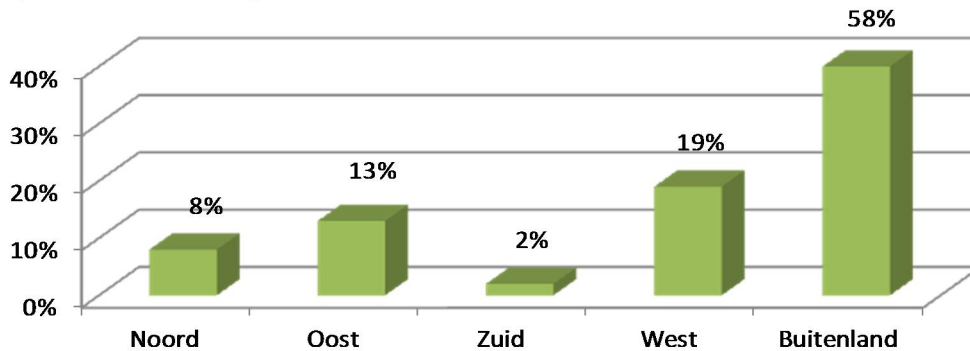
4.2 Herkomst

Het aandeel buitenlandse verblijfstoeristen in Groningen is met maar liefst 58% weer een stuk hoger dan in het voorgaande onderzoek in 2013 (46%). Het is voor het eerst dat de meerderheid van de verblijfstoeristen uit het buitenland komt. Bijna tweederde van de buitenlandse verblijfstoeristen komt uit Duitsland. Dit is gelijk aan 2013. Relatief veel Duitse verblijfstoeristen komen uit de deelstaat Nedersachsen en dan met name uit Bremen.

De spreiding van de overige buitenlandse verblijfstoeristen is zeer groot. Engeland en Spanje zijn relatief goed vertegenwoordigd, maar ook buiten Europa komen bezoekers van Nieuw-Zeeland, Brazilië en de Verenigde Staten naar Groningen toe.

De belangrijkste herkomstprovincies van Nederlandse verblijfstoeristen zijn Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Overijssel en Utrecht. De spreiding van de Nederlandse verblijfstoeristen laat een relatief grote vertegenwoordiging uit het westen zien. Ook het oosten is goed vertegenwoordigd. Opvallend is de relatief lage vertegenwoordiging uit Limburg en Noord-Brabant (2% van alle verblijfstoeristen).

Figuur 4.1: Herkomst verblijfstoeristen

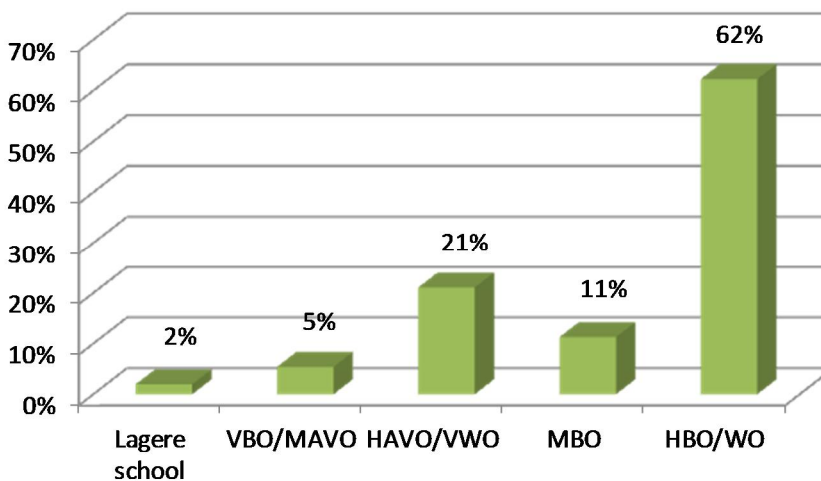
4.3 Persoonlijke kenmerken

In deze paragraaf beschrijven we de persoonlijke kenmerken van de verblijfstoeristen, zoals opleiding, inkomen, groepsamenstelling en groeps grootte en leeftijd.

Opleiding

Het opleidingsniveau van de verblijfstoeristen in Groningen is gemiddeld zeer hoog, net als in de voorgaande metingen. Ruim 60% heeft een HBO- of universitaire opleiding afgerond.

Figuur 4.2: Opleidingsniveau verblijfstoeristen

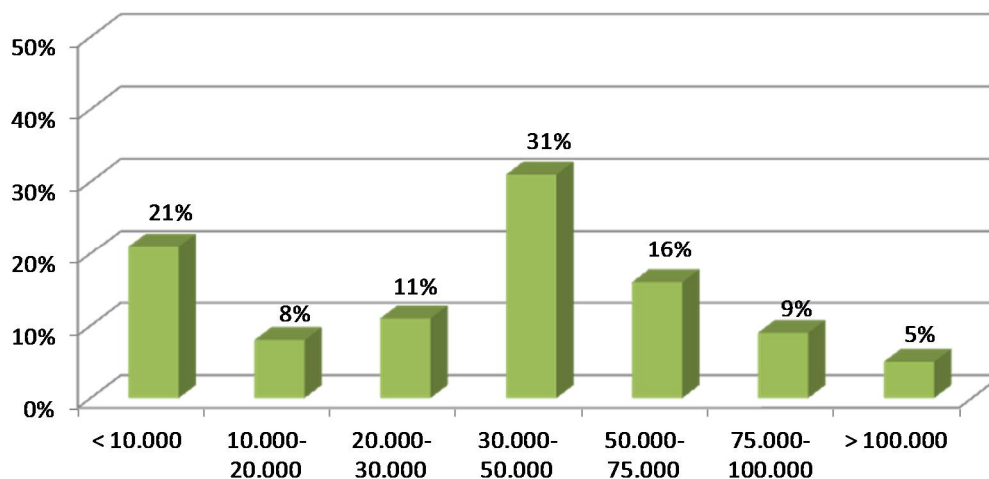

Inkomen

De vraag naar inkomen is niet door alle respondenten beantwoord. Zo'n 30% van de respondenten vindt deze vraag te persoonlijk en geeft geen antwoord. In de analyse zijn deze respondenten dan ook niet meegenomen. De resultaten hebben dus enkel betrekking op de respondenten die wel hebben geantwoord.

Bijna eenderde van de verblijfstoeristen valt in de inkomenscategorie van € 30.000 - € 50.000. Opvallend is met name de relatief grote groep die in de categorie tot € 10.000 valt. Dit aandeel was in de vorige meting in 2013 nog 9%. Nu is dat gestegen naar 21%. Dit betreft met name verblijfstoeristen in de leeftijdscategorie 19 – 25 jaar met een afgeronde HAVO/VWO diploma (studenten).

Figuur 4.3: Inkomensverdeling verblijfstoeristen

Groepssamenstelling en groepsgrootte

De meerderheid van de verblijfstoeristen verblijft met partner en zonder kinderen in Groningen. Een vijfde van de verblijfstoeristen komt in gezelschap van vrienden naar de stad. Het aandeel gezinnen met kinderen is relatief laag, net als bij de voorgaande metingen.

Tabel 4.1: Groepssamenstelling verblijfstoeristen

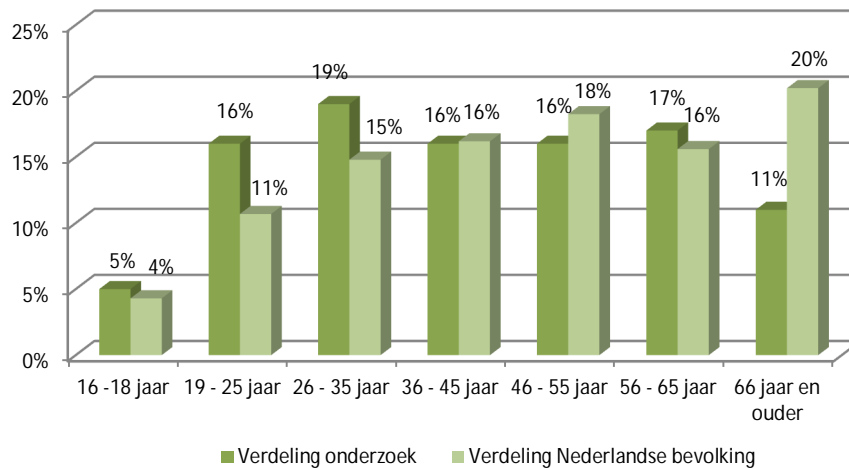
Groepssamenstelling	Percentage
Met partner / echtgeno(o)t(e) en zonder kind(eren)	55%
Met vrienden / kennissen	21%
Met partner / echtgeno(o)t(e) en met kind(eren)	9%
Alleen	8%
Met overige familie	5%
Alleen met kind(eren)	1%
Met school / bedrijf / vereniging / etc.	1%

De gemiddelde groepsgrootte is 3,1 personen. Dit betekent dat de gemiddelde groepsgrootte is toegenomen ten opzichte van 2 jaar geleden (2,4 personen).

Leeftijd

De respondenten zijn redelijk verdeeld over de verschillende leeftijdsklassen. De jongere leeftijdsklassen zijn relatief oververtegenwoordigd als we dit vergelijken met de opbouw van de Nederlandse bevolking. Met name de leeftijdsgroep van 19 tot en met 35 jaar is sterk vertegenwoordigd binnen de respons. De hogere leeftijdsgroep (ouder dan 65 jaar) is ondervertegenwoordigd onder de verblijfstoeristen in Groningen. Dit is logisch te verklaren doordat deze leeftijdsgroep beduidend minder mobiel is dan de jongere leeftijdsgroepen.

Figuur 4.4: Leeftijdscategorieën verblijfstoeristen / Nederlandse bevolking

De gemiddelde leeftijd van de verblijfstoeristen is 43 jaar. Hiermee is de gemiddelde leeftijd fors gedaald ten opzichte van 2013 (47 jaar) en komt deze weer in de buurt van de gemiddelde leeftijd van de metingen ervoor. De hoge gemiddelde leeftijd in 2013 lijkt hiermee een uitschieter te zijn geweest. De stijging van de gemiddelde leeftijd ten opzichte van 2011 en eerder correspondeert met de demografische ontwikkelingen (vergrijzing).

Tabel 4.2: Leeftijdscategorieën verblijfstoeristen per onderzoek

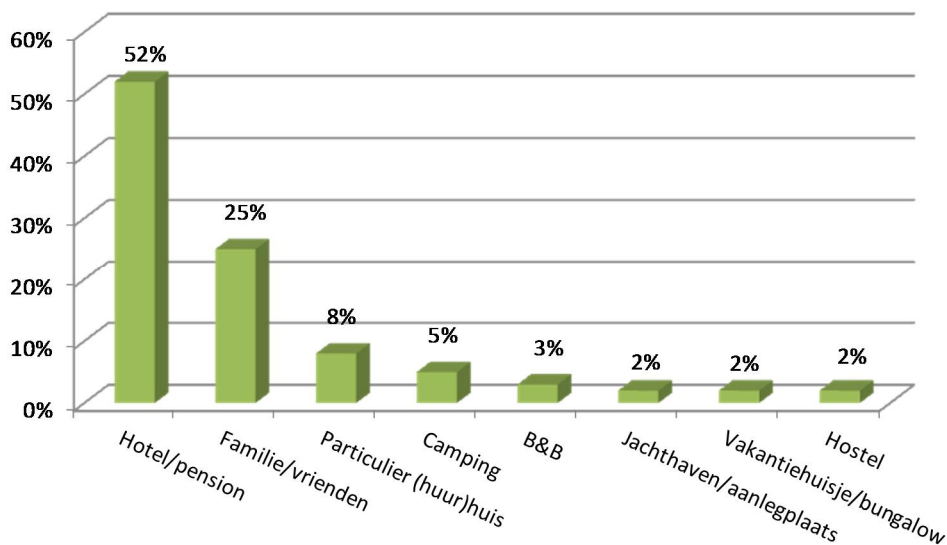
Leeftijdscategorieën	2015	2013	2011	2009	2007	2005
Jonger dan 18 jaar	5%	1%	5%	8%	5%	13%
19 – 25 jaar	16%	14%	24%	21%	21%	28%
26 – 35 jaar	19%	12%	22%	19%	26%	22%
36 – 45 jaar	16%	13%	12%	17%	12%	12%
46 – 55 jaar	16%	21%	20%	13%	20%	14%
56 – 65 jaar	17%	29%	12%	16%	13%	7%
66 jaar en ouder	11%	10%	5%	6%	3%	3%
Gemiddelde leeftijd	43 jaar	47 jaar	39 jaar	40 jaar	38 jaar	33 jaar

4.4 Overnachting

Meer dan de helft van de verblijfstoeristen overnacht in een hotel of pension in de stad. Een kwart van de verblijfstoeristen overnacht bij familie of vrienden. Dit vormen veruit de grootste groepen. De overige verblijfstoeristen verdelen zich over particuliere (huur)huizen (8%), de stadscamping (5%), bed & breakfast (3%), de jachthaven (2%), vakantiehuisjes (2%) en hostels (2%). Er zijn wat lichte verschuivingen ten opzichte van 2013. Het aandeel overnachtingen in hotels is gedaald (57% in 2013), terwijl het aandeel overnachtingen bij familie / vrienden is gestegen (17% in 2013). Ook het aandeel overnachtingen in particuliere (huur)huizen is iets gestegen. Een relatief nieuw begrip is Airbnb. Uit onderzoek van de RUG² is gebleken dat het aantal privé woningen of appartementen dat in Groningen voor de verhuur wordt aangeboden via Airbnb in 1 jaar tijd is toegenomen met 63%, van 550 naar 840 woningen / appartementen. Als deze trend zich doorzet, zoals bijvoorbeeld in Amsterdam (14.000 Airbnb's), dan kan dit leiden tot grotere verschuivingen in de verdeling over accommodaties.

² 'Het leek me zo onschuldig', artikel door Roffel & Wiegerinck, 5 april 2016

Figuur 4.5: Verdeling over verblijfsaccommodaties

Verblijfsduur per accommodatie in de stad Groningen

De gemiddelde verblijfsduur ligt met 3,4 nachten in de lijn van de voorgaande metingen in 2013 (3,5 nachten) en 2011 (3,5 nachten). Eenderde van de verblijfsstoeristen blijft 1 nacht in Groningen slapen. Ruim een kwart van de verblijfsstoeristen blijft 2 nachten in de stad.

Kijken we naar de verblijfsduur per accommodatiesoort, dan zien we dat de verblijfsduur in hotels/pensions met gemiddeld 2,2 nachten korter is dan in 2013. De verblijfsduur ligt in 2015 weer op hetzelfde niveau als in 2011 en daarvoor. Blijkbaar was de verblijfsduur van 2,6 nachten in 2013 een uitschieter. Voor de overige accommodatietypen geldt dat door de uitsplitsing de respons dermate laag is dat de uitkomsten met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden.

Tabel 4.3: Verblijfsduur per accommodatietype

	2015	2013	2011	2009	2007	2005
Familie / vrienden	5,4 (52)	2,6 (33)	4,7 (56)	2,8 (57)	3,4 (92)	2,9
Camping	4,2 (11)	4,3 (12)	3,5 (22)	2,5 (2)	2,5 (15)	6,0
Vakantiehuisje / bungalow	3,8 (5)	9,8 (5)	3,3 (4)	6,0 (1)	8,5 (2)	7,0
Hotel/pension	2,2 (111)	2,6 (117)	2,3 (148)	2,1 (81)	2,0 (132)	1,8
Particulier (huur)huis	7,5 (12)	7,3 (9)	10,2 (14)	5,7 (3)	2,8 (6)	-
Jachthaven	2,6 (5)	2,9 (11)	2,0 (5)	2,0 (6)	2,8 (12)	3,5
Hostel	3,5 (11)	13,1 (8)	4,9 (17)	3,2 (11)	1,4 (5)	-
Totaal	3,4	3,5	3,5	2,5	2,6	2,8

Waardering verblijfsaccommodatie stad Groningen

Verblijfsstoeristen waarderen de verblijfsaccommodaties in de stad gemiddeld met een 8,0. Deze hoge waardering komt overeen met de waardering 2 jaar geleden (7,9). In 2011 lag de waardering iets lager (7,6).

De beoordeling is uitgesplitst naar accommodatie. Ook hierbij geldt de kanttekening dat de uitkomsten per type accommodatie niet altijd representatief zijn. De grootste groep, de verblijfsstoeristen in een hotel / pension, geeft de accommodatie een gemiddelde waardering van een 7,8. Deze waardering is gestegen ten opzichte van de voorgaande metingen (7,6).

Tabel 4.4: Waardering verblijfsaccommodaties in de stad Groningen

Accommodatie	Rapportcijfer
Familie / vrienden	8,7 (50)
Jachthaven	8,5 (4)
Particulier (huur)huis	7,9 (12)
Hotel/pension	7,8 (104)
B&B	7,7 (7)
Camping	7,2 (11)
Gemiddeld totaal	8,0

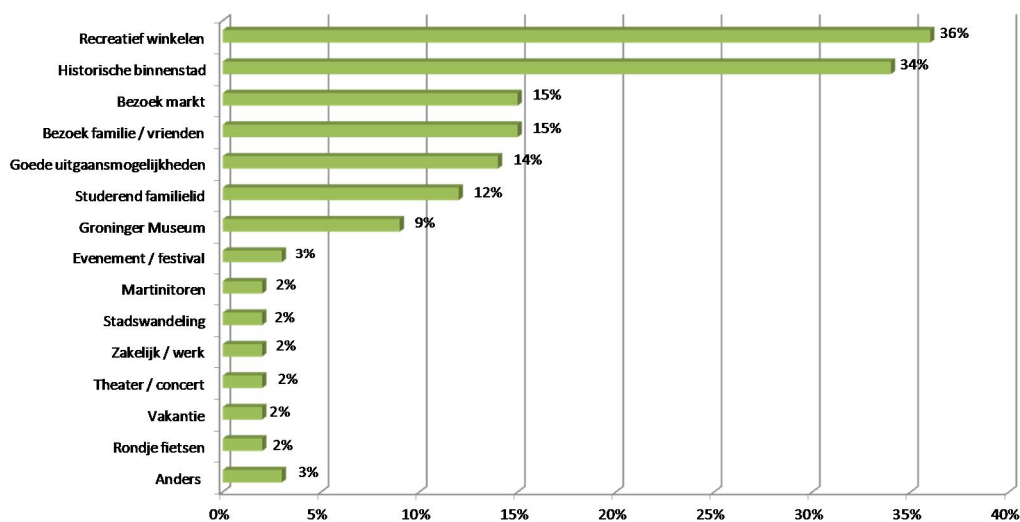
4.5 Kenmerken van het bezoek

In deze paragraaf beschrijven we achtereenvolgens het bezoekmotief, de bezoekfrequentie en de informatiebron.

Bezoekmotief

Het recreatief winkelen en de historische binnenstad vormen voor verblijfstoeristen de belangrijkste aanleiding om naar Groningen te komen. Maar ook de markt, een bezoek aan (studerende) familie / vrienden, de goede uitgaansmogelijkheden en het Groninger Museum zijn voor verblijfstoeristen belangrijke redenen om naar de stad te komen.

Figuur 4.6: Bezoekmotieven verblijfstoeristen

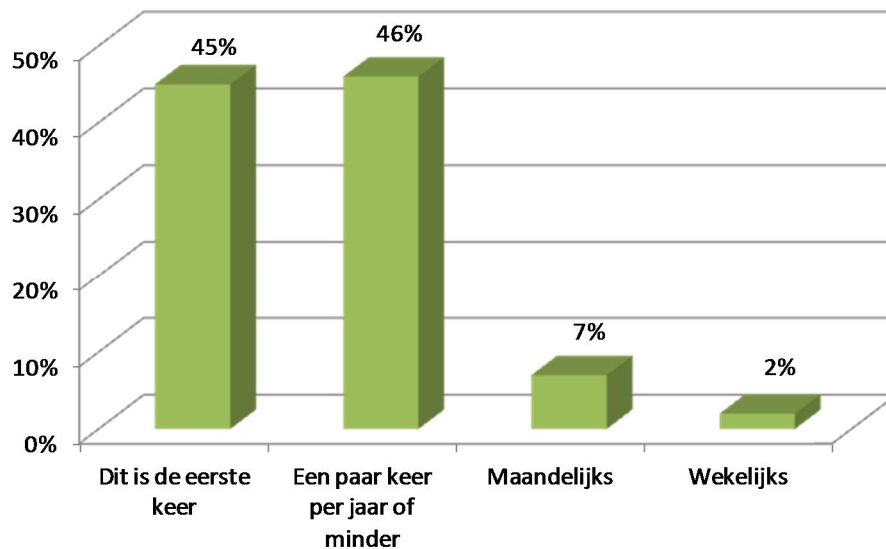

Men kon meerdere antwoorden geven waardoor de percentages in het figuur optellen tot meer dan 100%.

Bezoekfrequentie

Voor iets minder dan de helft van de verblijfstoeristen was dit het eerste bezoek aan Groningen. In 2013 was aandeel ongeveer gelijk (49%). Ook de bezoekfrequentie van de overige verblijfs-toeristen is nagenoeg gelijk aan de voorgaande meting. De meerderheid geeft aan een paar keer per jaar of minder naar Groningen te komen.

Figuur 4.7: Bezoekfrequentie verblijfstoeristen

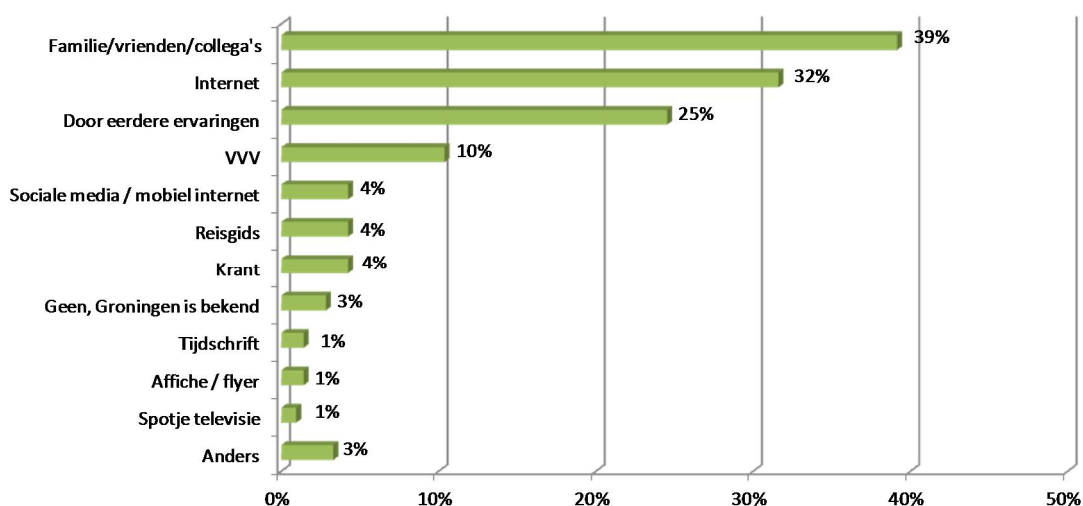

Bijna driekwart van de bezoekers die voor het eerst Groningen hebben bezocht, geeft aan de stad zeker nog eens te willen bezoeken. Dit aandeel is flink gestegen ten opzichte van 2013 (58%). Slechts 2% geeft aan dat dit bezoek ook direct de laatste keer was.

Informatiebron

De 'ouderwetse' informatie-overdracht van mond-tot-mond is nog steeds erg belangrijk in de beslissing om naar Groningen te komen. Bijna 4 op de 10 verblijfstoeristen zegt op deze manier op het idee gekomen te zijn om de stad te bezoeken. Internet heeft bij eenderde van de verblijfstoeristen een rol gespeeld in de keuze voor Groningen. Een eerder bezoek is voor een kwart van de verblijfstoeristen een bepalende factor in de keuze voor Groningen. Sociale media / mobiel internet is in deze vragenlijst voor de eerste keer als aparte antwoordcategorie toegevoegd en neemt een aandeel van 4% in.

Figuur 4.8: Informatiebronnen verblijfstoeristen

De percentages in de figuur tellen niet op tot 100%, omdat men meerdere antwoorden kon geven.

4.6 Dagattracties en activiteiten

Een stadswandeling en een bezoek aan de (rommel/vrij)markt vormen de belangrijkste activiteiten van verblijfstoeristen tijdens hun verblijf in Groningen. Het recreatief winkelen en horecabezoek zijn niet als antwoordcategorie meegenomen.

Iets minder dan eenderde van de verblijfstoeristen beklimt de Martinitoren tijdens het bezoek. Het Groninger Museum en een rondvaart door de grachten is voor circa 1 op de 6 verblijfstoeristen aan de orde.

Tabel 4.5: Bezochte dagattracties en activiteiten van verblijfstoeristen

Dagattracties en activiteiten in stad	%
Stadswandeling	47%
Rommelmarkt / vrijmarkt / markt	46%
Bezoek Martinitoren	29%
Bezoek aan het Groninger Museum	17%
Rondvaart door de gracht	16%
Prinsentuin	9%
Evenement	8%
Scheepvaartmuseum	5%
Stripmuseum	3%
Natuurmuseum	2%
Grafische Museum	1%
Anders	5%

Iets meer dan een kwart van de ondervraagde verblijfstoeristen brengt tevens een bezoek aan de provincie Groningen. Zo'n 17% weet nog niet zeker of ze deze combinatie gaan maken.

4.7 Waardering

Het rapport voor Groningen ziet er weer uitstekend uit. De waardering van verblijfstoeristen voor de verschillende aspecten van de stad is gemiddeld groot. Vergeleken met de voorgaande metingen scoort een aantal aspecten zelfs nog hoger. Met name de aspecten die bij de voorgaande metingen al hoog gewaardeerd werden, krijgen nu een nog hoger cijfer. Vooral de sfeer / ambiance, het winkelaanbod en de horeca worden hoger gewaardeerd. Maar ook de sociale veiligheid laat een opvallende stijging in de waardering zien ten opzichte van 2013. De waardering voor de markt en het aanbod van evenementen zijn in 2015 voor de eerste keer opgenomen in de vragenlijst. Beide scores direct een ruime voldoende.

Tabel 4.6: Waardering aspecten van de stad Groningen

Aspect	2015	2013	2011	2009	2007	2005
Sfeer/ambiance	8,6	8,3	8,2	8,2	8,2	8,3
Winkelaanbod	8,5	8,1	8,0	8,4	8,1	8,2
Horeca	8,4	8,1	7,8	8,3	8,0	8,1
Bereikbaarheid	8,2	8,0	8,0	7,7	7,7	7,6
Markt	8,2*					
Sociale veiligheid	8,1	7,8	7,7	7,6	7,7	7,7
Aanbod toeristische attracties	7,9	7,9	7,6	7,8	7,5	7,5
Aanbod verblijfsaccommodaties	7,8	7,7	7,2	7,4	7,3	7,3
Aanbod evenementen	7,8*					
Schone straten/gebouwen	7,7	7,7	7,4	7,3	7,4	7,5
Bewegwijzering/overzichtelijkheid	7,5	7,5	7,4	7,5	7,4	7,4
Verkeersveiligheid	7,3	7,1	7,2	7,1	6,9	7,1
Parkeren	6,0	6,6	6,4	6,4	6,4	6,0

* Deze aspecten zijn in 2015 toegevoegd aan de vragenlijst.

Tegenover deze positieve ontwikkeling van de waardering voor de meerderheid van de aspecten staat een sterke daling van de waardering voor parkeren. De waardering voor parkeren is bij elke meting relatief lager dan de waardering voor de andere aspecten. Nu is de waardering ook nog eens fors gedaald van een 6,6 naar 6,0 gemiddeld.

De stijging van de waardering van de meeste aspecten komt ook tot uitdrukking in de algehele waardering voor de stad. Gemiddeld krijgt Groningen een 8,4 als rapportcijfer. Dit is een hogere waardering dan de stad in de afgelopen metingen kreeg.

Tabel 4.7: Ontwikkeling beoordeling stad Groningen

Onderzoek	Rapportcijfer
2005	8,0
2007	8,0
2009	8,1
2011	8,2
2013	8,1
2015	8,4

Met name de Duitse verblijfstoeristen geven Groningen een hoog rapportcijfer. Gemiddeld krijgt Groningen van haar Duitse verblijfgasten een 8,8. Ook de andere buitenlandse gasten geven Groningen een hogere waardering dan gemiddeld³.

Tabel 4.8: Algemeen rapportcijfer per land van herkomst

Land van herkomst	Rapportcijfer
Nederland (n=88)	8,1
Duitsland (n=78)	8,8
Overig buitenland (n=44)	8,5
<i>Gemiddeld</i>	<i>8,4</i>

Ook als we de waardering voor de deelaspecten bekijken, dan zien we dat veel aspecten beduidend hoger worden gewaardeerd door buitenlandse verblijfstoeristen dan door Nederlandse verblijfstoeristen. De sfeer / ambiance, de bereikbaarheid, de sociale veiligheid, het winkelaanbod, de markt en de horeca worden allemaal door met name de Duitse bezoekers significant hoger gewaardeerd dan door de Nederlandse bezoekers. Opvallend is dat de aspecten parkeren, verkeersveiligheid en bewegwijzering/overzichtelijkheid juist lager worden gewaardeerd door de Duitse verblijfstoeristen. Parkeren scoort met een 5,2 gemiddeld zelfs een onvoldoende. De waardering voor parkeren door Duitse verblijfstoeristen is daarmee ook nog eens lager dan in 2013 (5,8).

Minder dan 1 op de 6 verblijfstoeristen heeft aangegeven nog iets te missen in de stad. Verbeterpunten die genoemd zijn, hebben onder meer betrekking op:

- meer openbare toiletten;
- winkels langer open;
- te veel fietsen in binnenstad (en rijgedrag);
- meer biologische winkels;
- meer groen / bloembakken;
- parkeergelegenheid (meer, beter, goedkoper, langer invaliden);
- meer fietsenstallingen;
- Engelse bewegwijzering.

³ Deze uitkomsten dienen met enige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd, vanwege het gering aantal respondenten.

4.8 Bestedingen

Verblijfstoeristen in Groningen gaven in 2015 gemiddeld **€75,74** per persoon per dag uit. De gemiddelde uitgaven liggen hiermee hoger dan in de voorgaande metingen. Vanwege grote afwijkingen in de resultaten in 2013 is voor die meting het bestedingsniveau van 2011 aangehouden. De gemiddelde uitgaven in 2015 liggen een stuk hoger dan in 2011 en zijn ook iets hoger dan in 2009 en 2007.

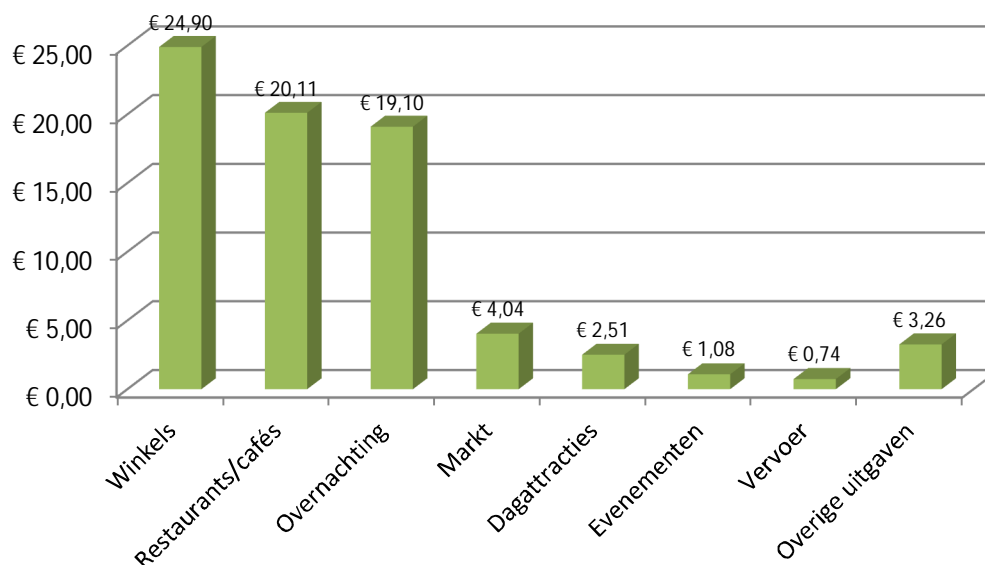
Tabel 4.9: Besteding verblijfstoerist per meting

Besteding	2015	2013	2011	2009	2007	2005
Besteding verblijfstoerist	€75,74	€70,06*	€70,06	€73,18	€73,84	€68,83

* In 2013 is het bestedingsniveau van 2011 aangehouden.

De verblijfstoeristen geven het meeste geld uit aan winkels (€24,90), restaurants/café's (20,11) en overnachting (€19,10). Het betreft de gemiddelde besteding en dus inclusief verblijfstoeristen die (gratis) bij vrienden of familie hebben overnacht. Ter vergelijking: de gemiddelde besteding aan overnachting van verblijfstoeristen die in een hotel hebben overnacht bedraagt ruim €35,- per persoon.

Figuur 4.9: Bestedingen verblijfstoeristen

Buitenlandse verblijfstoeristen geven gemiddeld iets meer uit dan de Nederlandse verblijfstoeristen. Buitenlandse verblijfstoeristen geven gemiddeld €77,99 per persoon per dag uit. Nederlandse verblijfstoeristen geven gemiddeld €74,01 per persoon per dag uit. Buitenlandse toeristen geven relatief meer geld uit aan overnachting, de markt en recreatieve activiteiten in de stad. Nederlanders besteden relatief meer in de horeca.

4.9 Samenvatting

Om een beeld te krijgen van dé verblijfstoerist in de stad Groningen is een overzicht gegeven van de meest voorkomende kenmerken. De verblijfstoerist:

- komt voornamelijk uit het buitenland, met name Duitsland, en uit het westen en oosten van het land;
- is doorgaans hoger opgeleid;
- heeft een gezinsinkomen tussen de €30.000 en €50.000, hoewel er ook een grote groep een inkomen heeft van minder dan €10.000;
- komt samen met zijn/haar partner en neemt geen kinderen mee;
- is gemiddeld 43 jaar;
- overnacht in een hotel/pension en verblijft daar gemiddeld 2,2 nachten;

- komt voornamelijk naar de stad Groningen om te winkelen en voor de architectuur / historische binnenstad;
- heeft een relatief lage bezoekfrequentie;
- is met name via mond-tot-mond reclame en het internet op het idee gekomen om naar de stad te komen;
- maakt een stadswandeling en bezoekt de markt, de Martinitoren en het Groninger Museum;
- is het meest tevreden over de sfeer / ambiance, het winkelaanbod en de horeca en is iets minder tevreden over het parkeren;
- geeft gemiddeld € 75,74 per persoon per dag uit.

5 Economisch effect verblijfstoeristen

In de voorgaande hoofdstukken zagen we de uitkomsten van de Duitse dagrecreanten en de verblijfstoeristen en hebben we tevens de bestedingen per persoon per dag uitgerekend. Omdat we geen Nederlandse dagrecreanten ondervraagd hebben is het niet mogelijk om het economisch effect van de dagrecreanten te tonen. Wel berekenen we het economisch effect van de verblijfstoeristen. Met de uitkomsten en de informatie van de gemeente kan bepaald worden wat voor sociaaleconomische impuls het toerisme op Groningen heeft. Tevens berekenen we de Duitse bezoekersaantallen.

Met het economisch effect wordt bepaald welke acties gebruikt kunnen worden om het beleid te formuleren dat gericht is op (een combinatie van) de volgende acties:

- verhogen bezoekersaantal;
- verlengen verblijfsduur;
- verhogen bestedingen per dag.

Om het aantal verblijfstoeristen te berekenen maken we gebruik van de gegevens met betrekking tot de aangifte van toeristenbelasting bij Gemeente Groningen.

5.1 Werkwijze

Voor de verblijfstoeristen worden drie kernvariabelen gehanteerd:

- het totaal aantal verblijfstoeristen;
- de gemiddelde verblijfsduur;
- de gemiddelde bestedingen.

Deze gegevens worden, in tegenstelling tot de voorgaande jaargangen, berekend voor de verblijfstoeristen, exclusief bezoekers die bij familie/vrienden overnachten. Bezoekers die bij familie/vrienden hebben overnacht, worden namelijk niet geregistreerd via de toeristenbelasting. Dit jaar wordt het economisch effect van deze groep voor de eerste keer apart berekend en opgeteld bij het totale economische effect.

Het economisch effect van de verblijfstoeristen berekenen we als volgt:

$$\text{ECONOMISCH EFFECT} = \text{BEZOEKERSAANTAL} \times \text{VERBLIJFSDUUR} \times \text{GEMIDDELDE BESTEDINGEN}$$

5.2 Resultaten: economisch effect

De volgende gegevens van de verblijfstoeristen (exclusief bezoekers die bij familie/vrienden hebben overnacht) zijn bekend:

- Totaal aantal verblijfstoeristen: 167.255⁴
- Gemiddelde verblijfsduur: 2,8 nachten (exclusief verblijf bij familie en vrienden)
- Gemiddelde bestedingen: € 60,- per persoon per dag
- Gemiddelde besteding aan overnachting: € 28,- per persoon per dag

⁴ Volgens de opgave van de toeristenbelasting van Gemeente Groningen hebben er in 2015 in totaal 468.315 overnachtingen plaatsgevonden. Dit gedeeld door 2,8 nachten betekent 167.255 verblijfstoeristen

Tabel 5.1: Economisch effect van geregistreerd verblijfstoerisme voor Groningen (afgerond)

	Aantal bezoekers	Gemiddelde verblijfsduur	Bestedingen p.p.p.d.	TOTAAL
Dagelijkse bestedingen	167.255	2,8 nachten	€ 60,-	€ 28.000.000
Bestedingen overnachtingen	167.255	2,8 nachten	€ 28,-	€ 13.000.000
BESTEDINGEN GEREGISTREERDE VERBLIJFSTOERISTEN 2015				€ 41.000.000

De bestedingen die zijn gedaan door bezoekers die bij vrienden of familie hebben overnacht, zijn in deze berekening nog niet meegerekend. In totaal gaat het om zo'n 55.750 bezoekers die bij familie of vrienden hebben overnacht (en dus niet geregistreerd zijn via de aangifte toeristenbelasting). Zij geven gemiddeld € 47,79 per persoon per dag uit. Dit levert een extra economisch effect op van $55.750 \times 5,4 \text{ nachten} \times € 47,79 = € 14.500.000$. De totale bestedingen van alle verblijfstoeristen komen daarmee op ruim **55,5 miljoen euro** in 2015

Tabel 5.2: Economisch effect van verblijfstoerisme voor Groningen (afgerond)

	Aantal bezoekers	Gemiddelde verblijfsduur	Bestedingen p.p.p.d.	TOTAAL
Geregistreerde verblijfstoeristen	167.255	2,8 nachten	€ 88,-	€ 41.000.000
Overnachting familie/vrienden	55.750	5,4 nachten	€ 48,-	€ 14.500.000
TOTAAL BESTEDINGEN VERBLIJFSTOERISTEN 2015				€ 55.500.000

5.3 Economisch effect per sector

De bestedingen kunnen ook per sector worden berekend. De volgende sectoren worden hierbij onderscheiden:

- toeristische sector – direct (dagattracties en evenementen);
- horeca:
 - restaurants/café's;
 - overnachting;
- middenstand (winkels en markt);
- vervoer in de stad;
- overig.

Tabel 5.3: Economisch effect per sector (afgerond)

	Geregistreerde verblijfstoeristen	Familie/vrienden	Totaal verblijfstoeristen
Toeristische sector	€ 2.000.000	€ 400.000	€ 2.400.000
Horeca			
- Restaurants/café's	€ 10.700.000	€ 4.000.000	€ 14.700.000
- Overnachting	€ 13.000.000	€ 300.000	€ 13.300.000
Middenstand	€ 13.300.000	€ 8.300.000	€ 21.600.000
Vervoer in de stad	€ 300.000	€ 300.000	€ 600.000
Overig	€ 1.700.000	€ 1.200.000	€ 2.900.000
Totaal	€ 41.000.000	€ 14.500.000	€ 55.500.000

5.4 Bezoekersaantallen Duitse bezoekers

Voor het berekenen van het aantal Duitse dagrecreanten maken we gebruik van afgeleide gegevens van de Gemeente Groningen en van het veldwerk. De gegevens van de toeristenbelasting van de Gemeente Groningen zorgen voor de input als het gaat om het aantal verblijfstoeristen. Vervolgens wordt aan de hand van gegevens uit de enquête en resultaten van het turven van de mensen die zijn benaderd voor het onderzoek een globale schatting gemaakt. Door het gebruik van een aantal aannames moet deze globale schatting met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Een verandering in de aannames levert immers andere aantallen op.

De volgende gegevens vormen de basis voor de berekening:

- Totaal aantal verblijfstoeristen: 167.255 (Gem. Groningen, eigen berekening)
- Aandeel Duitse verblijfstoeristen: 37% (resultaat enquête)
- Verdeling dagrecreant / verblijfstoerist: 52% : 48% (resultaat turven)

We gaan er vanuit dat de verhouding tussen Duitse dagrecreanten en Duitse verblijfstoeristen gelijk is aan de verhouding tussen dagrecreanten en verblijfstoeristen zoals geturfd is bij het veldwerk.

In totaal zijn er 167.255 verblijfstoeristen in de stad Groningen. Van die groep is 37% afkomstig uit Duitsland. Dit betekent dat er 61.884 Duitse verblijfstoeristen naar Groningen zijn gekomen.

Tabel 5.4: Aantal Duitse verblijfstoeristen

	Aantal verblijfstoeristen	Aandeel Duitse verblijfstoeristen	Aantal Duitse verblijfstoeristen
2015	167.255	37%	61.884

Met deze berekening is het aantal Duitse verblijfstoeristen berekend. Met de aangenomen verdeling tussen Duitse dagrecreanten en Duitse verblijfstoeristen kunnen we achterhalen hoeveel Duitse dagrecreanten naar de stad zijn gekomen. Als het aandeel Duitse verblijfstoeristen 61.884 is (48%), dan betekent dit dat het aantal Duitse dagrecreanten in totaal 67.041 is (52%). Gezamenlijk levert dat in totaal zo'n 129.000 Duitse bezoekers op voor Groningen in 2015. Het gaat hierbij om het aantal bezoekers en niet om het aantal bezoeken.

Tabel 5.5: Aantal Duitse bezoekers

	Aantal Duitse verblijfstoeristen	Aandeel Duitse dagrecreanten	Totaal aantal Duitse bezoekers
2015	61.884 (48%)	67.041 (52%)	128.925

6 Ontwikkelingen in de tijd

Vanaf 2002 wordt het toeristisch-recreatieve bezoek aan de stad Groningen gemonitord. In de loop van de tijd hebben zich veranderingen voorgedaan in het veldwerk. Maar de basis is gelijk gebleven. Al 13 jaar worden de bezoekers via face-to-face enquêtes tijdens het bezoek aan de stad ondervraagd.

Dertien jaar onderzoek levert inzicht in de ontwikkelingen van het toeristisch-recreatieve bezoek aan Groningen. Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen uit 10 jaar onderzoek. Achtereenvolgens gaat het hoofdstuk in op ontwikkelingen in:

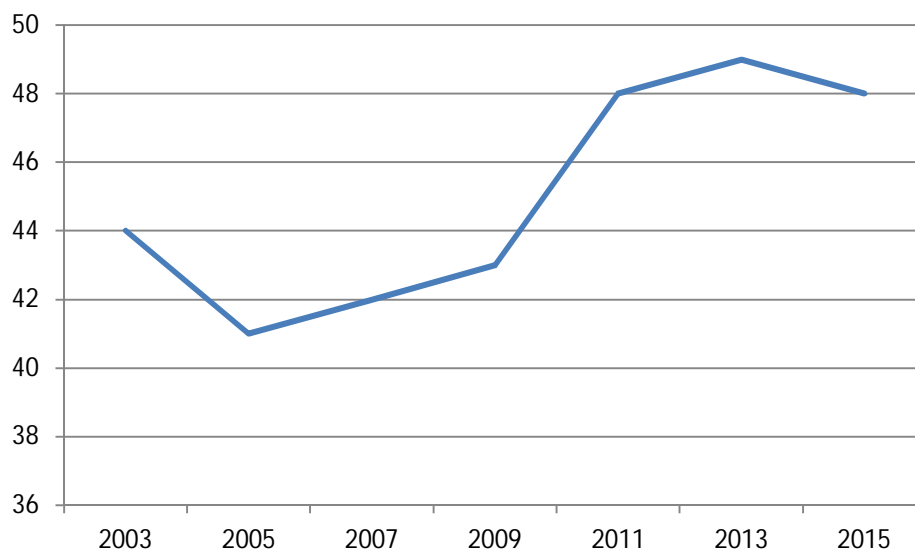
- Bezoekersprofiel
- Waardering van de stad
- Economische meerwaarde

6.1 Bezoekersprofiel

Ten aanzien van dagrecreatieve bezoek is in 2011 besloten om in te zoomen op de Duitse dagbezoekers aan de stad. Voor 2011 werden nog alle dagrecreatieve bezoekers ondervraagd. Dit maakt het lastig om een beeld te schetsen van het profiel van de dagrecreant in het algemeen over de periode 2002 – 2015. Wel zijn er overeenkomsten te signaleren tussen de Duitse dagrecreant en de Nederlandse dagrecreant. Over de gehele periode kunnen we constateren dat er sprake is van relatief hoger opgeleide bezoekers met een gemiddeld relatief hoger inkomen. Het betreft voornamelijk tweepersoons huishoudens zonder kinderen in de leeftijdscategorie van 46 – 65 jaar.

De ontwikkeling van de gemiddelde leeftijd laat zien dat de leeftijd van dagrecreatieve bezoekers hoger is geworden in de loop van de tijd. Van 2009 naar 2011 is de gemiddelde leeftijd fors toegenomen van 43 jaar naar 48 jaar. Vanaf 2011 zijn er enkel Duitse dagrecreanten ondervraagd. Mogelijk dat de Duitse dagrecreant gemiddeld ouder is dan de gemiddelde dagrecreant.

Figuur 6.1: Ontwikkeling gemiddelde leeftijd dagrecreanten

Veel dagrecreatieve bezoekers komen in gezelschap van de partner of vrienden / familie naar Groningen. Hierin is de afgelopen 10 jaar wel de trend te zien dat steeds meer tweepersoonshuishoudens naar de stad komen. Dit aandeel is gegroeid van 32% in 2005 naar 49% in 2015. Het aandeel dat met vrienden / familie naar de stad komt laat een grilliger verloop zien.

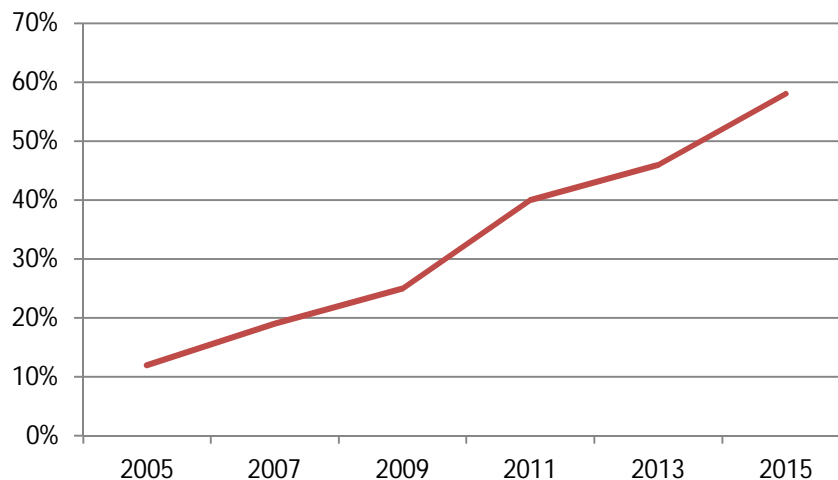
Tabel 6.1: Ontwikkeling gezelschap dagrecreanten

Jaar	Met partner / zonder kinderen	Met vrienden / familie
2005	32%	19%
2007	37%	23%
2009	42%	18%
2011	42%	26%
2013	47%	21%
2015	49%	18%

Het profiel van de verblijfstoeristen vertoont een redelijk gelijk beeld met de dagrecreatieve bezoekers. Ook hier zien we relatief hoger opgeleide bezoekers met een gemiddeld of bovengemiddeld inkomen. Ook hier zien we een toename in de gemiddelde leeftijd van 33 jaar in 2005 tot 43 jaar in 2015. Dit is echter wel weer een daling ten opzichte van 2013 (47 jaar).

Opvallend voor de verblijfstoerist is de sterke toename van het aandeel buitenlandse bezoekers. Waar in 2005 dit aandeel nog rond de 11% lag van het totaal aantal verblijfstoeristen, komt in 2015 58% van de verblijfstoeristen van buiten Nederland naar Groningen. Het betreft overigens voornamelijk Duitse gasten.

Figuur 6.2: Ontwikkeling aandeel buitenlandse verblijfstoeristen

De meerderheid van de verblijfstoeristen verblijft in een hotel in de stad. Dit aandeel schommelt sinds 2007 tussen de 50% en 60%. Het aandeel dat bij familie / vrienden overnacht is gedaald ten opzichte van 2005.

Tabel 6.2: Ontwikkeling verblijfstype

Jaar	Hotel / pension	Bij vrienden / familie
2005	36%	53%
2007	50%	35%
2009	49%	36%
2011	56%	21%
2013	57%	17%
2015	52%	25%

De gemiddelde verblijfsduur is toegenomen van 2,8 nachten in 2005 tot 3,4 nachten in 2015.

6.2 Waardering van de stad

Door de jaren heen zien we dat Groningen zeer goed wordt gewaardeerd door haar bezoekers. Zowel dagrecreatieve bezoekers als verblijfstoeristen geven Groningen een ruime voldoende. De waardering voor de stad als totaal is zowel onder dagrecreanten als onder verblijfstoeristen gestegen sinds het eerste onderzoek in 2003. Toen kreeg Groningen van beide bezoekersgroepen een 7,9 gemiddeld. In 2015 is deze waardering onder beide groepen gestegen naar een 8,4. Ten aanzien van dagrecreanten zien we met name een stijging van 2009 naar 2011, het eerste jaar waarin Duitse dagrecreanten specifiek zijn ondervraagd. In algemene zin moeten we constateren dat Duitse bezoekers (nog) positiever over Groningen zijn dan de Nederlandse bezoekers.

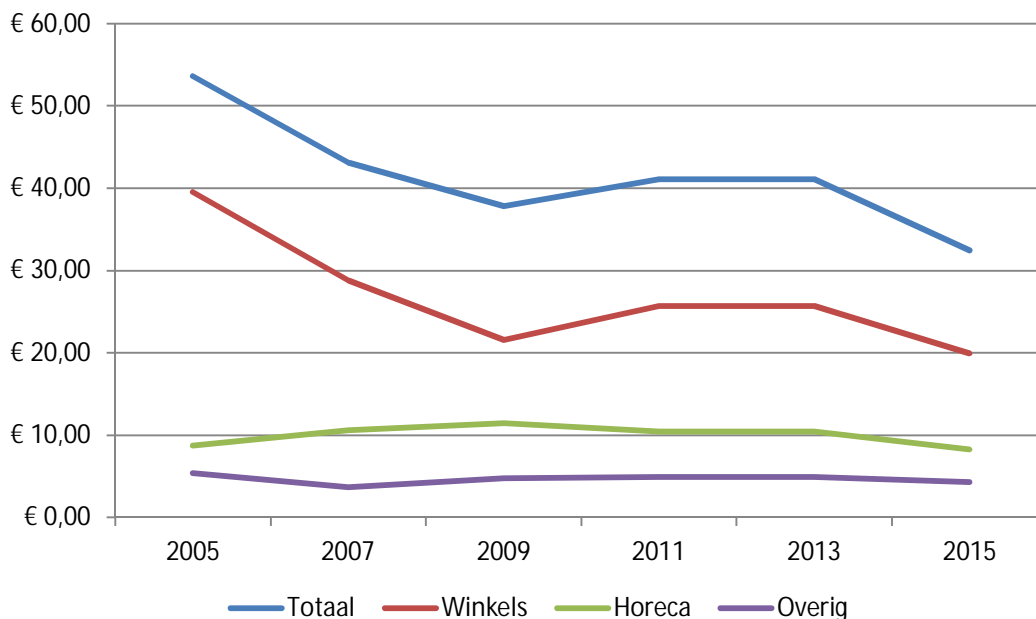
Een aspect dat een belangrijke bijdrage heeft geleverd in de toegenomen waardering is de bereikbaarheid. Zowel onder dagrecreanten als onder verblijfstoeristen wordt voor dit aspect in 2015 een beduidend hoger rapportcijfer gegeven dan in 2005. Het aanbod van verblijfsaccommodaties (onder dagrecreanten) en het parkeren (onder verblijfstoeristen) zijn er als enige in waardering niet op vooruit gegaan sinds de nulmeting in 2003.

6.3 Ontwikkeling bestedingen

Dagrecreanten

De bestedingen van dagbezoekers aan Groningen laten een dalende ontwikkeling zien sinds 2005. Onderstaande figuur laat de ontwikkeling van de bestedingen van dagrecreanten zien. In 2005 gaven dagrecreanten gemiddeld nog ruim € 50,00 per persoon uit tijdens hun bezoek. In 2015 zijn deze bestedingen gedaald naar ruim € 30,00 per persoon. Hierbij moet wel aanmerkt worden dat vanaf 2009 enkel Duitse dagrecreanten zijn ondervraagd. De grafiek laat zien dat de bestedingen in winkels in de binnenstad het grootste aandeel innemen in het totaal. Ook zien we dat de daling van de bestedingen met name veroorzaakt worden door een daling van bestedingen in de winkels. Beide lijnen (blauw en rood) laten dezelfde ontwikkeling zien.

Figuur 6.3: Ontwikkeling bestedingen dagrecreanten

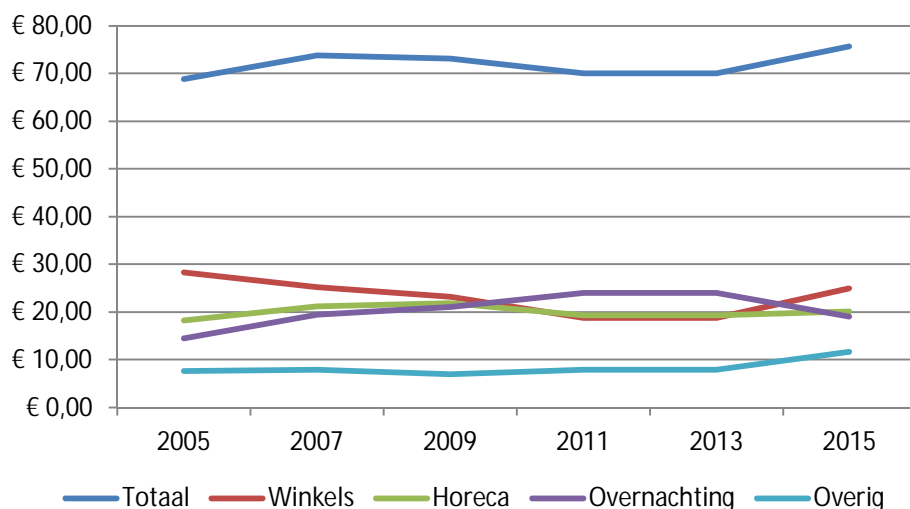

Verblijfstoeristen

De bestedingen van verblijfstoeristen (inclusief bezoekers die bij familie/vrienden hebben overnacht) zijn in de loop van de tijd licht gestegen van zo'n € 69,00 per persoon per dag in 2005 naar ruim € 75,00 per persoon per dag in 2015. Het aandeel van bestedingen in winkels is sinds 2005 eerst gedaald, maar laat sinds 2013 weer een stijging zien. De gemiddelde uitgaven aan overnachting laten een omgekeerd beeld zien.

Een stijging vanaf 2005 en sinds de vorige meting in 2013 weer een lichte daling. De gemiddelde besteding aan overnachting wordt mede beïnvloed door het aandeel verblijfstoeristen dat (kosteloos) bij vrienden of familie overnacht. De bestedingen aan horeca zijn stabiel rond de € 20,00 per persoon per dag.

Figuur 6.4: Ontwikkeling bestedingen verblijfstoeristen

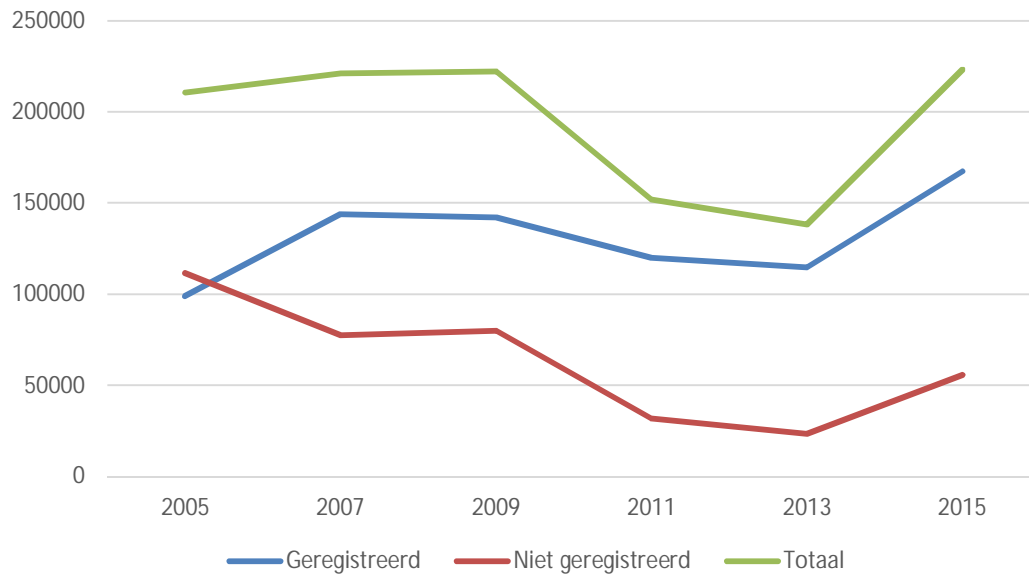

6.4 Ontwikkeling economisch effect⁵

De ontwikkeling van het economisch effect, in dit geval van de verblijfsrecreatie, wordt door een aantal indicatoren beïnvloed. In de eerste plaats is het aantal verblijfstoeristen hierop van invloed. De ontwikkeling van het aantal verblijfstoeristen laat over de periode 2005 – 2015 een wisselend beeld zien. In de grafiek is een onderscheid gemaakt tussen de ontwikkeling van het aantal geregistreerde verblijfstoeristen (via de toeristenbelasting) en de niet-geregistreerde verblijfstoeristen (die bij vrienden of familie hebben overnacht). Het aantal geregistreerde verblijfstoeristen laat vanaf 2005 over de hele periode tot 2015 een stijgende lijn zien. In de tussenliggende periode is er sprake van een lichte terugloop vanaf 2007 tot 2013. Sinds 2013 is het aantal geregistreerde verblijfstoeristen weer fors gestegen. Het aantal niet-geregistreerde verblijfstoeristen laat een dalende lijn zien. Ook hier zien we echter vanaf 2013 weer een stijging optreden. Het totaal aantal verblijfstoeristen (groene lijn) laat een licht stijgende ontwikkeling zien tussen 2005 en 2009. Vervolgens treed er een daling op tot 2013, waarna in 2015 het totaal aantal verblijfstoeristen weer op het hoge niveau is van 2009.

⁵ Er heeft een herberekening van het aantal verblijfstoeristen en het economisch effect van verblijfstoeristen plaatsgevonden naar aanleiding van een correctie voor bezoekers die bij familie en vrienden hebben overnacht. Deze bezoekers werden in voorgaande berekeningen nog meegenomen als geregistreerde verblijfstoeristen, maar zijn nu als aparte groep toegevoegd. Hierdoor liggen zowel de bezoekersaantallen als het economische effect hoger dan in de voorgaande rapportages is weergegeven.

Figuur 6.5: Ontwikkeling aantal verblijfstoeristen

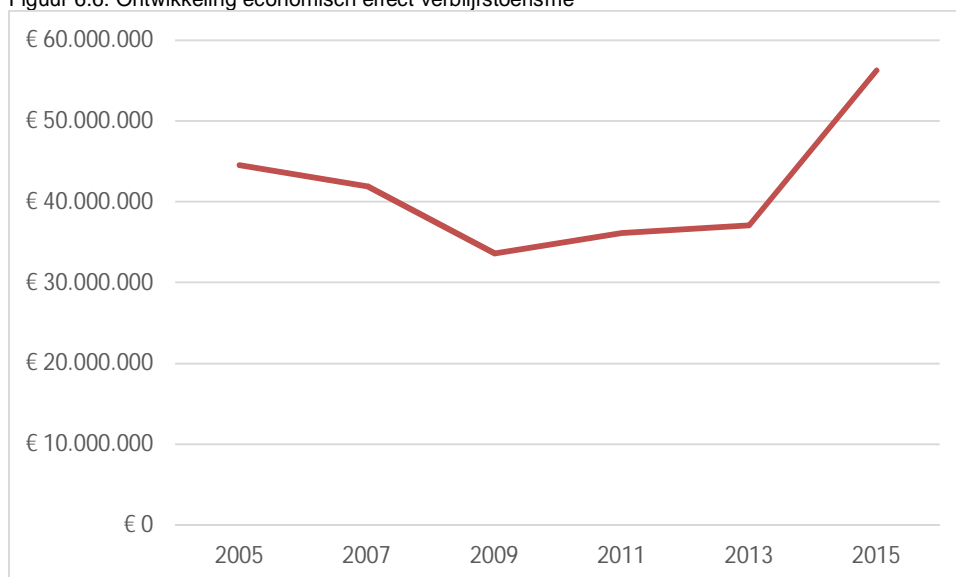

De volgende indicator die van invloed is op het economische effect van de verblijfsrecreatie, betreft de verblijfsduur van de verblijfstoeristen. Toeristen verblijven anno 2015 gemiddeld langer in de stad dan in 2005. In de eerste metingen (2005, 2007 en 2009) lag de verblijfsduur nog onder de 3 nachten gemiddeld. Vanaf 2011 is de verblijfsduur circa 3,5 nachten gemiddeld.

De derde belangrijke indicator voor het economisch effect betreft de gemiddelde bestedingen van de verblijfstoeristen. In de voorgaande paragraaf is de ontwikkeling van de gemiddelde bestedingen van verblijfstoeristen weergegeven. Deze schommelt rond de 70 euro per persoon per dag gemiddeld, met een licht stijgende trend van 2005 tot 2015.

Dit geeft gezamenlijk het volgende beeld van het economische effect van verblijfstoerisme in Groningen:

Figuur 6.6: Ontwikkeling economisch effect verblijfstoerisme

De ontwikkeling van het economische effect van verblijfstoerisme in Groningen vertoont een beeld dat vergelijkbaar is met de ontwikkeling van het totaal aantal verblijfstoeristen (figuur 6.5). In 2005 lag het economische effect op ongeveer 45 miljoen euro. Dit effect is vervolgens gedaald tot ruim 33 miljoen euro in 2009 om vervolgens weer te stijgen naar ruim 55,5 miljoen euro in 2015. Met name van 2013 naar 2015 is een sterke stijging zichtbaar van het economische effect. Belangrijke oorzaak van deze sterke stijging is een sterke toename van het aantal verblijfstoeristen, met name van het aantal bezoekers dat bij familie en vrienden heeft overnacht. Ook de verblijfsduur en de bestedingen van deze groep zijn sterk toegenomen ten opzichte van 2013.

7 Evenementen

Naast het algemene publieksonderzoek dat onder Duitse dagrecreanten en onder verblijfstoeristen is uitgevoerd, zijn ook tijdens twee evenementen bezoekers geënquêteerd. In overleg met Gemeente Groningen is gekozen voor de volgende twee evenementen:

Big Taste Festival – 4, 5 en 6 september 2015

Op 4, 5 en 6 september 2015 heeft het 'Big Taste Festival' in Groningen plaatsgevonden. Op het Academieplein stonden diverse foodtrucks waar gerechten van over de hele wereld waren te proeven. Aanvullend vonden er optredens plaats van bands en straatperformers. Toegang tot het evenement was gratis.

Nacht van de Mode – 26 september 2015

Zaterdag 26 september 2015 vond de eerste editie van de Nacht van de Mode plaats in de binnenstad van Groningen. Tijdens dit evenement laat Groningen zich aan het publiek zien als modewinkelstad. Veel modewinkels in de binnenstad waren tot 22:00 uur geopend. Er waren extra activiteiten, zoals livemuziek, hapjes en demonstraties. Toegang van het evenement was gratis.

Dit hoofdstuk geeft een weergave van de belangrijkste resultaten per evenement. Gezien de geringe steekproef dienen deze resultaten wel met de nodige voorzichtigheid (indicatief) geïnterpreteerd te worden.

7.1 Big Taste Festival

Tijdens het Big Taste Festival zijn er 65 bezoekers geënquêteerd. Hiervan was 71% (46) dagrecreant en 29% (19) verblijfstoerist. Deze aantallen zijn relatief beperkt, waardoor de onnauwkeurigheid van de resultaten relatief groot is. Dit betekent dat de uitkomsten met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden. Uitkomsten per evenement zijn indicatief en niet per definitie representatief voor de bezoekers van het evenement.

Herkomst

Het merendeel van de dagrecreanten komt uit Nederland (96%). Zo'n 40% van de dagrecreatieve respondenten komt uit de stad zelf. Nog eens 30% komt uit de provincie Groningen. De overige dagrecreatieve respondenten komen uit Drenthe, Friesland, Overijssel en Noord-Holland. Van de verblijfstoeristische respondenten komt tweederde uit het buitenland. De herkomst van deze buitenlandse verblijfsrecreatieve respondenten is zeer gevarieerd.

Typologie bezoeker

Zo'n 60% van de respondenten heeft een hogere opleiding afgerond (HBO / Universiteit) en een gezinsinkomen van meer dan € 30.000 per jaar. Ongeveer de helft komt in het gezelschap van de partner en zonder kinderen. Ruim een kwart bezoekt het evenement met vrienden. Gemiddeld is de groepsgrootte 2,5 personen. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 37 jaar. De leeftijdsklassen 19 – 35 jaar en 46 – 55 jaar zijn het beste vertegenwoordigd.

Bezoek aan het evenement

Van de respondenten geeft zo'n 60% aan speciaal voor dit evenement naar Groningen te zijn gekomen. De overige bezoekers waren al in de stad om een andere reden. Zo'n 40% zegt alleen een bezoek te brengen aan het evenement. De overige 60% geeft aan het bezoek aan het evenement te combineren met een bezoek aan winkels in de binnenstad. Het Big Taste festival wordt door de respondenten gemiddeld met een 8,2 gewaardeerd. Geen enkele respondent geeft een onvoldoende.

De respondenten hebben onder meer de volgende opmerkingen gemaakt over het Big Taste Festival:

- mooie locatie
- gezellig, leuk, prima, fijne stad
- goede sfeer, dit mag vaker
- goede organisatie

Verbeterpunten die zijn genoemd, zijn onder meer:

- onduidelijk aangeven, bewegwijzering slecht
- mis een lijst in een boekje wat ik waar kan halen
- kleine porties
- weinig variatie en aanbod
- te veel tekst over festivalregels

7.2 Nacht van de Mode

Tijdens de Nacht van de Mode zijn in totaal 55 bezoekers geënquêteerd. Bijna tweederde van de respondenten is dagrecreant (35). De overige 20 respondenten zijn verblijfsrecreant. Ook voor deze resultaten geldt, dat ze indicatief beschouwd moeten worden en niet een representatief beeld geven van de bezoekers aan dit evenement.

Herkomst

Meer dan de helft van de dagrecreatieve respondenten komt uit de stad Groningen. In totaal komt circa tweederde van de respondenten uit de provincie Groningen (inclusief de stad). De meerderheid van verblijfsrecreatieve respondenten komt uit Nederland (65%), met name uit Noord- en Zuid-Holland.

Typologie bezoekers

Zo'n tweederde van de respondenten heeft een hogere opleiding afgerond (HBO / Universiteit) en een gezinsinkomen van meer dan € 30.000 per jaar. De helft van de respondenten komt in gezelschap van de partner en zonder kinderen. Ook hebben veel respondenten met vrienden de Nacht van de Mode bezocht. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 39 jaar. De respondenten zijn redelijk verspreid over de verschillende leeftijdsklassen, met name in de klassen 19 - 35 jaar en 45 – 55 jaar.

Bezoek aan het evenement

Het aandeel respondenten dat speciaal voor de Nacht van de Mode naar Groningen is gekomen is 29%. De overige 71% van de respondenten was voor een andere reden al in de stad. Tweederde van de respondenten geeft aan naast de Nacht van de Mode ook nog andere winkels in de binnenstad te bezoeken. De Nacht van de Mode wordt door de respondenten gemiddeld met een 8,0 gewaardeerd. Het laagste cijfers dat wordt gegeven, is een 7. De volgende opmerkingen zijn aanvullende door respondenten gemaakt:

- goede sfeer, dit mag vaker
- gezellig, leuk, prima, fijne stad
- leuk voor de kinderen
- ik kon de modeshow niet vinden

7.3 Evenementen algemeen

Er is in 2015 op 2 verschillende evenementen publieksonderzoek uitgevoerd. Hierboven zijn de uitkomsten per evenement beschreven. Ook interessant is het om meer algemeen te kijken naar de meerwaarde die deze evenementen hebben voor de aantrekkelijkheid van de binnenstad. Op basis van de totale respons bij de beide evenementen (120 bezoekers) schetsen we hiervan een globaal beeld.

Aantrekkingskracht van evenementen

In beide gevallen is een deel van de bezoekers specifiek voor het evenement naar de binnenstad van Groningen gekomen. Bij het Big Taste Festival lag dit aandeel hoger dan bij de Nacht van de Mode. Het is daarmee afhankelijk van de aard van het evenement hoe groot deze impact / aantrekkingskracht op bezoekers is. Een feit is, dat een evenement extra bezoekers naar de stad trekt. En deze extra bezoekers leiden ook tot extra bestedingen in de binnenstad.

Een relatief groot deel van het bezoek aan de geselecteerde evenementen komt uit de stad zelf. Ook op de omliggende provincie hebben de beide evenementen een sterke aantrekkingskracht gehad. Voor deze evenementen geldt dus met name een lokale en regionale aantrekkingskracht.

Beleving van de binnenstad

De bezoekers aan de geselecteerde evenementen geven in algemene zin aan dat ze de sfeer in de binnenstad erg goed vinden. En ook als we kijken naar de waardering voor de verschillende aspecten van de binnenstad, dan zien we dat de evenementenbezoekers een hoe waardering hebben. Met name de horeca en de sfeer / ambiance scoren een dikke voldoende. Deze evenementen hebben dus zeer tevreden bezoekers opgeleverd. Niet alleen tevredenheid over het evenement zelf, maar ook tevredenheid over hun bezoek aan de binnenstad.

8 Zondagen

Tijdens het onderzoek onder de bezoekers aan de stad is een aantal extra zondagen opgenomen ten opzichte van de voorgaande metingen. Waar er voorheen sprake was van specifieke koopzondagen, zijn vanaf 2015 de meeste winkels in de binnenstad van Groningen elke zondag geopend. Dit is aanleiding om in deze meting ook specifiek in te zoomen op de bezoekers die op zondagen naar Groningen komen.

Er is in totaal op 6 zondagen geënquêteerd, verspreid over de gehele onderzoeksperiode. Dit heeft een totale respons opgeleverd van 100 bezoekers. De resultaten in deze paragraaf hebben betrekking op deze 100 respondenten. Van deze respondenten betreft het 36% Duitse dagrecreanten en 64% verblijfstoeristen.

Algemene kenmerken van het bezoek

Het belangrijkste bezoekmotief voor bezoekers van Groningen op zondagen is het winkelen voor het plezier. Bijna de helft van de zondagsbezoekers komt om deze reden naar de stad. De architectuur / historische binnenstad is voor 42% het belangrijkste bezoekmotief. De helft van de ondervraagden maakt een stadswandeling tijdens hun bezoek en ook een bezoek aan de markt is een veel ondernomen activiteit. Zo'n 19% bezoekt de Martinitoren en 17% maakt een rondvaart door de grachten. De meeste bezoekers op zondag verblijven 2 tot 4 uur (41%) of 4 tot 6 uur (37%) in de binnenstad.

Bijna de helft van de respondenten komt voor de eerste keer naar Groningen. Dit komt overeen met het gemiddelde over de gehele onderzoeksperiode. Ongeveer tweederde van de bezoekers die voor de eerste keer naar Groningen komen, geven aan dat ze de stad zeker nog eens zullen bezoeken.

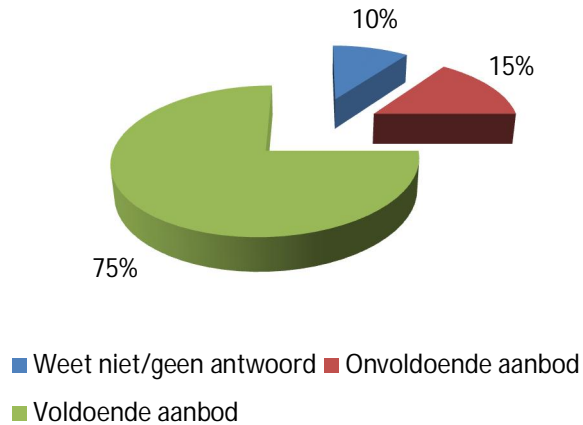
Waardering van het bezoek

De stad wordt door de zondagsbezoekers gewaardeerd met een 8,4 gemiddeld. Dit is gelijk aan het gemiddelde voor alle bezoekers. Met name een hoge waardering is er voor de sfeer/ambiance (8,6), het winkelaanbod (8,4) en de bereikbaarheid (8,4). Maar ook de horeca en de sociale veiligheid scoren met een 8,3 erg goed. Een relatief lagere waardering is er voor parkeren (6,7). Dit beeld wijkt niet af van het beeld van de gemiddelde bezoekers.

Aanbod op zondag

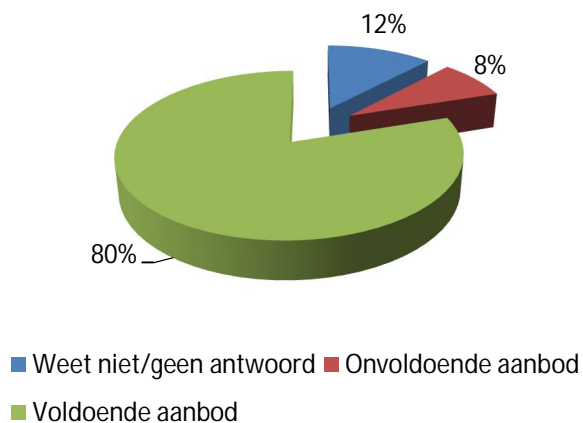
Omdat op zondagen niet altijd alle winkels en voorzieningen in de binnenstad open zijn, is de bezoekers een aantal gerichte vragen voorgelegd over het aanbod / de openstelling van voorzieningen.

Figuur 8.1: Aanbod / openstelling winkels op zondag

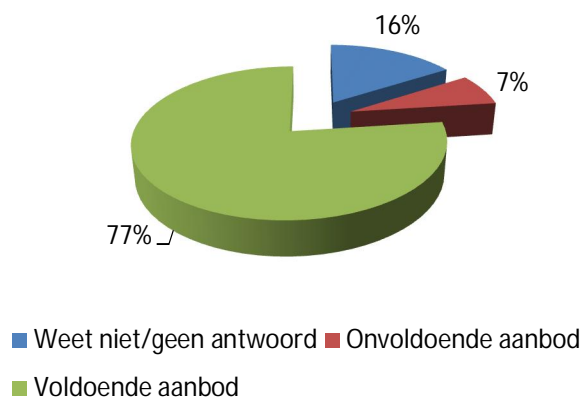
Driekwart van de ondervraagden op zondag is van mening dat het aanbod van winkels op zondag voldoende is. Zo'n 15% van de ondervraagden vindt het aanbod van geopende winkels op zondag onvoldoende.

Figuur 8.2: Aanbod / openstelling horeca op zondag

Het beeld voor de horeca is zelfs nog iets positiever. Tachtig procent van de ondervraagden vindt het aanbod van de horeca dat is geopend op zondag voldoende. Slechts 8% is van mening dat dit aanbod onvoldoende is.

Figuur 8.3: Aanbod / openstelling culturele voorzieningen op zondag

Ook over het aanbod van culturele voorzieningen op zondag zijn de bezoekers overwegend positief. Ruim driekwart van de ondervraagden vindt het aanbod van culturele voorzieningen voldoende en slechts 7% vindt dit aanbod onvoldoende.

Tot slot is de bezoekers gevraagd wat ze nog missen in Groningen op de zondag. In totaal weet 84% van de ondervraagden niets te noemen. De overige respondenten noemen de volgende verbeterpunten:

- langere / betere openingstijden (o.a. van VVV)
- ontbreken van de markt / een grotere markt
- meer informatie vanuit het hotel
- free WiFi
- schone straten
- rust vanwege de kerk
- goedkope parkeermogelijkheden
- winkels 24/7 open
- meer duidelijkheid in parkeren
- een apotheek

Duitse bezoekers op zondag

Van de 100 respondenten die op zondagen zijn geënquêteerd, zijn 62 Duitse respondenten. Het betreft 36 Duitse dagrecreanten en 26 Duitse verblijfstoeristen. Deze paragraaf beschrijft de uitkomsten specifiek voor deze Duitse bezoekers op zondagen. Gezien de geringe steekproef (N=62) moeten de resultaten met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Voor de Duitse bezoekers op zondagen kijken we met name naar de waardering van het bezoek aan de stad en de mening over het aanbod van winkels, horeca en culturele voorzieningen op zondagen.

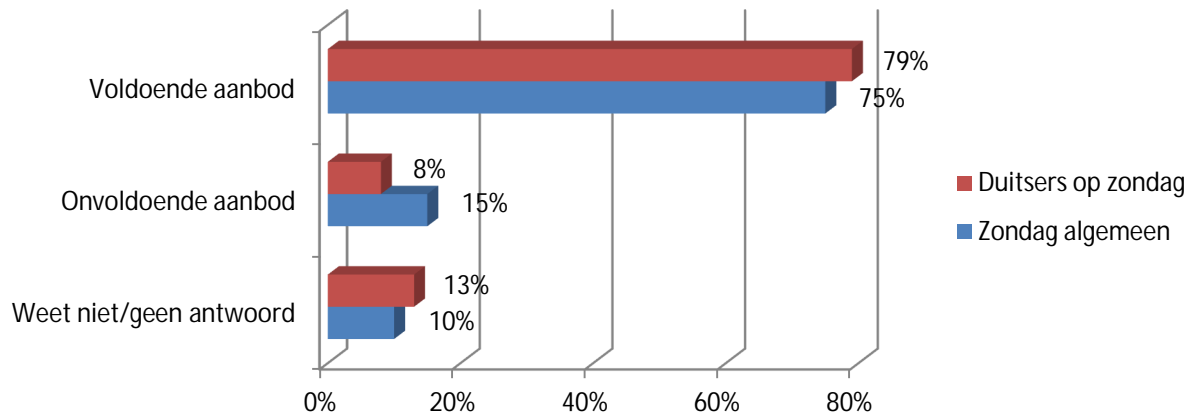
Duitse bezoekers op zondagen hebben een hoge waardering voor de stad. Groningen zelf wordt gewaardeerd met een 8,5. Dit is zelfs nog iets hoger dan de gemiddelde bezoeker op zondag (8,4). Ook als we de verschillende aspecten met elkaar vergelijken, dan zien we dat de meeste aspecten door de Duitse bezoekers op zondagen hoger worden gewaardeerd dan gemiddeld door bezoekers op zondagen. Vooral de bereikbaarheid en de sociale veiligheid worden beduidend hoger gewaardeerd. Opvallend is dat de bewegwijzering en het parkeren door Duitsers juist iets lager dan gemiddeld worden gewaardeerd.

Tabel 8.1: Waardering aspecten van de stad Groningen op zondagen

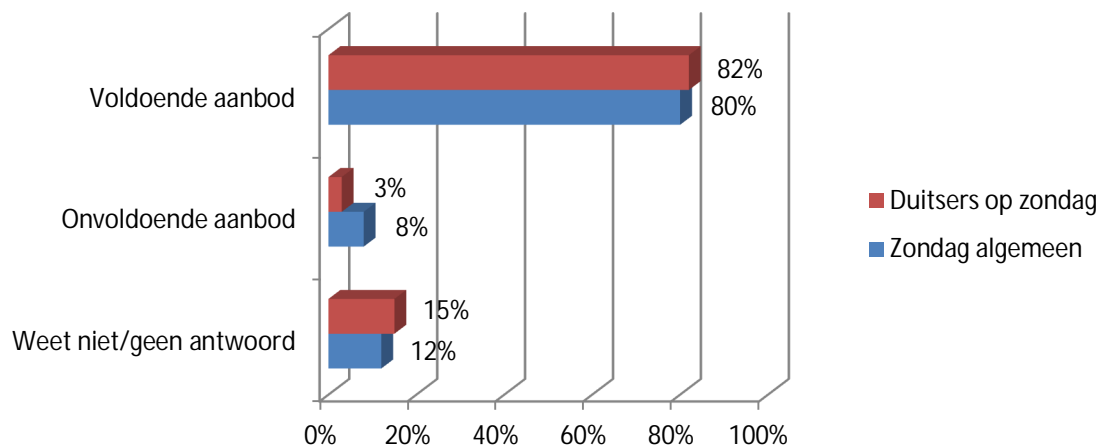
Aspect	Duitsers op zondag	Zondag algemeen
Sfeer/ambiance	8,9	8,7
Bereikbaarheid	8,8	8,4
Sociale veiligheid	8,8	8,3
Winkelaanbod	8,7	8,4
Horeca	8,5	8,3
Markt	8,5	8,2
Aanbod evenementen	8,1	8,0
Aanbod toeristische attracties	8,0	7,8
Aanbod verblijfsaccommodaties	7,8	7,7
Bewegwijzering/overzichtelijkheid	7,7	7,8
Schone straten/gebouwen	7,6	7,4
Verkeersveiligheid	7,5	7,4
Parkeren	6,5	6,7

Deze hoge waardering van de Duitse bezoekers op zondagen komt tevens tot uiting als we kijken naar de tevredenheid over het aanbod op de zondagen. Duitsers zijn meer tevreden over het aanbod van winkels, horeca en culturele voorzieningen die zijn geopend op zondagen dan de gemiddelde bezoeker op zondag.

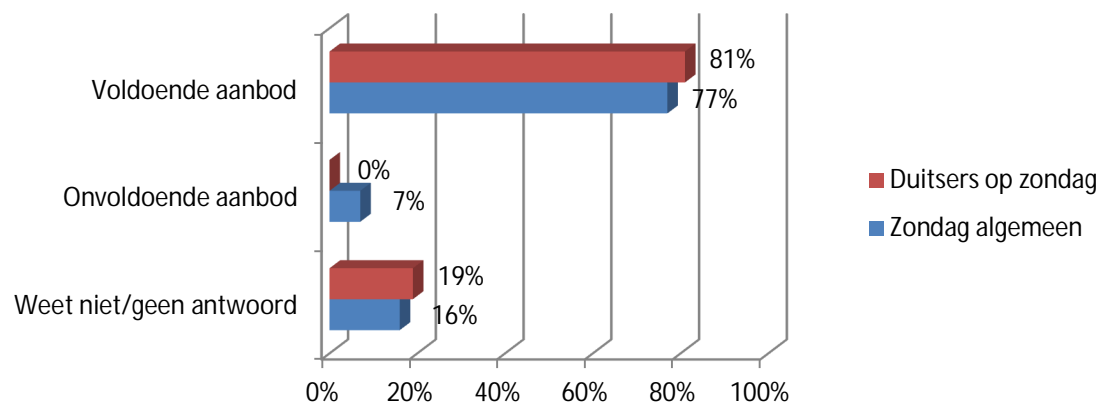
Figuur 8.4: Aanbod van winkels op zondag

Figuur 8.5: Aanbod van horeca op zondag

Figuur 8.6: Aanbod van culturele voorzieningen op zondag

9 Conclusies

'Meer toeristen naar Stad: de stad Groningen kan terugkijken op een goed toeristisch jaar.' *'Buitenlandse toeristen dol op Groningen.'* *'Groningen steeds meer in trek.'* Dit is slechts een greep uit de publiciteit begin januari over het toeristisch bezoek aan de stad Groningen. Deze conclusies worden getrokken op basis van de eerste cijfers over de toeristische bezoekersaantallen voor de stad. Onder meer de VVV op de Grote Markt en de Martinitoren zijn beter bezocht dan voorgaande jaren en ook online weet men Groningen steeds beter te vinden. De resultaten van dit publieksonderzoek bevestigen het beeld dat 2015 een goed toeristisch jaar is geweest.

Waar het in de andere studie primair gaat over de bezoekersaantallen, gaat het in dit publieksonderzoek over het bezoek en de bezoeker zelf. Tijdens het bezoek zijn Duitse recreanten en verblijfstoeristen gevraagd naar hun beleving van de stad. Hoe hebben zij hun bezoek ervaren en wat doen ze als ze in Groningen zijn? Ook levert dit onderzoek inzicht in de achtergrondkenmerken van de bezoekers. Waar komen ze vandaan? Wat is hun leeftijd? En in welk gezelschap komen ze naar de stad?

Enorm hoge waardering

De waardering van de stad Groningen door haar bezoekers is hoog. Zowel de Duitse dagrecreanten als de verblijfstoeristen geven Groningen gemiddeld een 8,4. Dat is niet alleen een zeer hoog rapportcijfer, het is ook voor beide groepen een hoger cijfer dan bij de voorgaande metingen. Ook op veel deelaspecten krijgt de stad een hogere waardering dan voorheen. Opvallend is dat met name de aspecten die al hoog werden gewaardeerd, zoals de sfeer, het winkelaanbod, de horeca en de bereikbaarheid in 2015 nog hoger scoren. Kortom: de Duitse dagrecreanten en de verblijfstoeristen zijn zeer tevreden over hun bezoek aan de stad.

Bezoekmotief: winkelen in de historische binnenstad

Zowel voor Duitse dagrecreanten als voor verblijfstoeristen geldt dat recreatief winkelen (inclusief een bezoek aan de markt) en de historische stad de belangrijkste redenen zijn om Groningen te bezoeken. Dit leidt er in veel gevallen ook toe dat men relatief lang in de binnenstad verblijft. Zo'n 70% van de Duitse dagrecreanten verblijft langer dan 4 uur in de binnenstad.

Naast een bezoek aan de winkels, de markt en de horeca wordt door zo'n 10% tot 15% van de Duitse dagrecreanten tijdens hun bezoek de Martinitoren en/of het Groninger Museum bezocht en/of een rondvaart door de grachten gemaakt. Ook onder de verblijfstoeristen zijn dit populaire activiteiten. Daar staat tegenover dat andere bezienswaardigheden en musea maar beperkt worden genoemd. Ook in de voorgaande metingen kwam dit beeld naar voren. Het aanbod van grotere publiekstrekkingen in de binnenstad, met name voor gezinnen met kinderen, is nog altijd beperkt. Het huidige aanbod van voorzieningen in de binnenstad is met name gericht op de doelgroepen die van oorsprong goed vertegenwoordigd zijn. Dit betreft vooral bezoekers die in gezelschap van hun partner (zonder kinderen) of met vrienden naar de stad komen.

Groeiende aantrekkingskracht op buitenlandse toeristen

In 2013 werd al geconcludeerd dat het aandeel buitenlandse verblijfstoeristen (ten opzichte van Nederlandse verblijfstoeristen) sinds 2005 steeds groter werd. Ook nu zien we dat het aandeel buitenlanders verder is toegenomen.

In 2013 lag het aandeel buitenlandse verblijfstoeristen met 46% hoger dan voorheen. In 2015 is dit aandeel verder doorgegroeid naar 58%. Meer dan de helft van de bezoekers die in de stad overnachten komt uit het buitenland. Duitsland vormt hierbij veruit het belangrijkste land van herkomst.

Naast deze ontwikkeling zien we ook dat het aandeel verblijfstoeristen ten opzichte van het aandeel dagrecreanten is toegenomen. In 2013 was 62% van de respondenten nog dagrecreant (en 38% verblijfstoerist). In 2015 is de verhouding 52% dagrecreant en 48% verblijfstoerist. Vanuit economisch perspectief (verblijfstoeristen geven gemiddeld meer uit) is dit een positieve ontwikkeling.

Toename economisch effect verblijfstoerisme

De bestedingen van verblijfstoeristen liggen nog steeds op een hoog niveau en zijn sinds de afgelopen meting gestegen naar ruim €75,- per persoon per dag. Ook het aantal overnachtingen en het aantal verblijfstoeristen is gestegen. In 2013 telde Groningen ruim 420.000 overnachtingen in de verschillende accommodaties in de stad. In 2015 is dit gestegen naar ruim 468.000 overnachtingen. Dit is een stijging van zo'n 11%. Dit levert ook een forse groei van het aantal verblijfstoeristen op en daarmee een totaal economisch effect van verblijfstoerisme van ruim 56 miljoen euro. Dit is beduidend meer dan in 2013. We kunnen constateren dat zowel de toename van verblijfstoeristen en het aantal overnachtingen als de toename van de bestedingen hebben geleid tot deze toename van het economische effect.

Ontwikkeling Airbnb

We zien een kleine toename van het aandeel verblijfstoeristen dat in een particuliere woning of appartement heeft overnacht. In Groningen is het aanbod van Airbnb-accommodaties het afgelopen jaar fors toegenomen, van 550 naar 840. In Groningen leidt dit tot nu toe nog niet tot een grote verandering in het gebruik of de bezetting van andere accommodaties. Als deze ontwikkeling zich doorzet en het aanbod groeit in dit tempo of nog sneller door, dan is het mogelijk dat dit wel tot een verandering of verschuiving leidt in het gebruik van andere accommodaties. Het verdient aanbeveling om hier in een vervolgonderzoek specifiek aandacht aan te besteden.

Kan het nog beter?

De resultaten uit dit bezoekersonderzoek laten een zeer positief beeld zien over 2015. Zoals ook uit de eerste cijfers van de bezoekersaantallen al bleek, is 2015 toeristisch een uitstekend jaar geweest voor Groningen. De waardering is groot, bezoekers blijven lang in de stad, zijn tevreden over het aanbod van winkels en horeca en ervaren een goede sfeer in de binnenstad. En ook de buitenlanders weten Groningen steeds beter te vinden. Zijn er dan geen verbeterpunten te vinden?

Toch wel. Eerder is al beschreven dat de variatie in het aanbod van voorzieningen in de binnenstad wellicht beperkt is. Het aanbod (winkels en horeca) is met name interessant voor stellen (zonder kinderen) en vriendengroepen. Om ook andere doelgroepen te bedienen (bijvoorbeeld gezinnen met kinderen) is een aanvulling op het huidige aanbod gewenst. Dat kan door middel van één of meerdere grotere publiekstrekkingen gericht op deze doelgroep. Maar dat kan ook door het toevoegen van meer belevingselementen (zoals bijvoorbeeld kinderspeurtochten, schatzoeken, spannende stadsverhalen, etc.).

Een ander aandachtspunt is het parkeren, met name voor verblijfstoeristen. De waardering hiervoor is altijd al relatief lager. Nu is echter de waardering ook nog fors gedaald ten opzichte van de voorgaande metingen. Verblijfstoeristen ervaren blijkbaar knelpunten bij het parkeren. Dat kan het vinden van een plek vlakbij het hotel zijn, maar dat kunnen ook de hoge parkeerkosten zijn. In ieder geval zijn de verblijfstoeristen hier niet enthousiast over. En dat is jammer, zeker omdat we zien dat het aandeel verblijfstoeristen toeneemt en dit economisch gezien een interessante bezoekersgroep voor de stad is.

Bijlage 1

Vragenlijst

ONDERZOEK NAAR TOERISME IN GRONINGEN / (verblijfstoeristen) 2015

Datum:

Man / Vrouw (omcirkelen wat van toepassing is)

Locatie

1. Waar is uw vaste woon- / verblijfplaats?
 - Nederland, postcode (4 cijfers)
 - Duitsland, woonplaats / deelstaat
 - België – Vlaanderen
 - België – Wallonië
 - Overig buitenland, namelijk (land)

2. Waar verblijft u?
 - Stad Groningen
 - Provincie Groningen
 - Anders, namelijk provincie
 - Provincie Drenthe
 - Provincie Friesland

3. Van welk type onderkomen maakt u gebruik?
 - Familie/vrienden
 - Camping
 - Vakantiehuisje/bungalow
 - Hotel/pension
 - Particulier (huur)huis
 - Jachthaven
 - Erfgoedlogies
 - Anders, namelijk

4. Hoeveel nachten blijft u daar in totaal? nachten

5. Met welk rapportcijfer (van schaal 1 tot en met 10) beoordeelt u de verblijfsaccommodatie?

Bezoek stad Groningen

6. Wat is de belangrijkste reden van uw bezoek aan de stad Groningen vandaag?
(maximaal 2 antwoorden mogelijk)
 - Speciaal voor het Groninger Museum
 - Speciaal voor een ander museum, namelijk
 - Speciaal voor een andere attractie, namelijk
 - Speciaal voor een evenement / festival, namelijk
 - Architectuur / historische binnenstad
 - Goede uitgaansmogelijkheden
 - Speciaal voor een bezoek aan het theater / een concert
 - Winkelen voor het plezier
 - Zakelijke motieven / werk
 - Bezoek studerend familielid
 - Bezoek overige familie / vrienden
 - Bezoek markt
 - Anders, namelijk

7. Hoe bent u aan informatie over de stad Groningen gekomen? (meerdere antwoorden mogelijk)
 - Via de krant
 - Via een tijdschrift
 - Door het zien van een affiche / flyer
 - Via familie / vrienden / collega's
 - Reisgids
 - Via een spotje op televisie
 - Via de radio
 - VVV
 - Sociale media / mobiel internet
 - Internet
 - Eerder bezoek / vaker geweest
 - Anders, namelijk

8. Hoe vaak bezoekt u de stad Groningen?
 - Dit is de eerste keer
 - Een paar keer per jaar of minder (**door naar vraag 10**)
 - Maandelijks (**door naar vraag 10**)
 - Wekelijks (**door naar vraag 10**)
 - (Bijna) dagelijks (**door naar vraag 10**)

9. Is dit bezoek aan Groningen voor u aanleiding om de stad nog eens te bezoeken?

- Ja
- Weet ik nog niet
- Nee, omdat.....

10. Welke activiteit heeft u vandaag ondernomen, of bent u van plan om vandaag te ondernemen? Wilt u een kruis zetten achter de (te) ondernemen activiteit(en)?

Activiteit		Activiteit	
Bezoek aan het Groninger Museum		Bezoek aan het Grafisch Museum	
Bezoek aan Martinatoren		Bezoek aan het Natuurmuseum	
Rondvaart door de gracht		Bezoek aan het Stripmuseum	
Stadswandeling		Bezoek markt	
Bezoek aan het Scheepvaartmuseum		Bezoek evenement	
Bezoek aan de Prinsentuin		Anders, nl.....	

11. Combineert u het bezoek aan de stad Groningen ook met een bezoek aan de provincie Groningen?

- Ja
- Nee
- Weet ik nog niet

12. Hoe waardeert u de volgende aspecten van de Groninger binnenstad? U kunt uw waardering geven aan de hand van een rapportcijfer van 1 tot en met 10, waarbij een 1 staat voor een zeer lage waardering en een 10 voor de hoogste waardering.

Aspect	Cijfer	Aspect	Cijfer
Bereikbaarheid		Bewegwijzering / overzichtelijkheid	
Parkeren		Schone straten / gebouwen	
Sociale veiligheid		Aanbod verblijfsaccommodaties	
Winkelaanbod		Sfeer / ambiance	
Aanbod toeristische attracties		Verkeersveiligheid	
Horeca		Aanbod evenementen	
Markt			

13. Hoe lang bent u vandaag, denkt u, in de binnenstad aanwezig?

- Minder dan 1 uur
- 1 tot 2 uur
- 2 tot 4 uur
- 4 tot 6 uur
- Langer dan 6 uur

14. Kunt u voor de volgende activiteiten / bezoekdoelen aangeven wat u vindt van de openstelling (onvoldoende aanbod open / voldoende aanbod open)?

Activiteit / bezoekdoel	Onvoldoende aanbod open	Voldoende aanbod open
Winkels		
Horeca		
Culturele voorzieningen		

15. Kunt u aangeven wat u nog mist tijdens uw bezoek aan Groningen op zondag?

.....

.....

.....

Laatste oordeel Groningen

23. Wat is uw oordeel over Groningen, in de vorm van een rapportcijfer van 1 tot 10?
(1 = laagste score, 10= hoogste score)

Cijfer:

24. Mist u iets in Groningen, en zo ja wat?

.....
.....

**DIT IS HET EINDE VAN DE VRAGENLIJST
BEDANKT VOOR UW MEDEWERKING**

FRAGELISTE TOURISMUS GRONINGEN 2015 (verblijfstoeristen)

Datum:

Mann/ Frau

Standort

1. Wo befindet sich Ihr fester Wohnsitz / Aufenthaltsort?
 - In den Niederlanden, Postleitzahl (4 Ziffer)
 - Im Deutschland, Wohnort..... / Bundesländer
 - Belgien – Flandern
 - Belgien – Wallonien
 - Anderes Ausland, nämlich

2. Wo übernachteten Sie?
 - In der
 - Stadt Groningen Provinz Drenthe
 - Provinz Groningen Provinz Friesland
 - Anderweitig, nämlich in der Provinz.....

3. In welcher Art Unterkunft übernachteten Sie?
 - Familie/Freunde Privat Haus (gemietet)
 - Camping Yachthafen
 - Ferienhaus/Ferienwohnung Charakteristische Unterkunft
 - Hotel/Pension Andere Unterkunft, nämlich

4. Wie viele Nächte verbleiben Sie dort insgesamt? Nächte

5. Wie bewerten Sie die Unterkunft mit einer Note von 1 bis 10? (1 = niedrigste Bewertung, 10= höchste Bewertung)
 Bewertung:

Besuch Stadt Groningen

6. Aus welchem Grund besuchen Sie heute die Stadt Groningen?
(maximal zwei Antworten sind möglich)
 - Speziell für das Groninger Museum
 - Speziell für ein anders Museum, nämlich
 - Speziell für eine andere Tagesattraktion, nämlich
 - Speziell für ein Ereignis / Festival, nämlich
 - Architektur / historische Innenstadt
 - Ausgangsmöglichkeiten
 - Speziell für das Theater / ein Konzert
 - Einkaufsbummel
 - Geschäftlich / Arbeit
 - Besuch studierende Familie
 - Besuch andere Familie / Freunde
 - Besuch Markt
 - Anders, nämlich

7. Wie wurden Sie über die Stadt Groningen informiert?
(mehrere Antworten möglich)
 - Zeitung Radio
 - Zeitschrift Verkehrsverein/Tourist Info
 - Plakat/Faltblatt Social-Media / Mobiles Internet
 - Familie / Freunde / Bekannte / Kollegen Internet
 - Reiseprospekt Öfter da gewesen
 - Fernsehen Anders, nämlich.....

8. Wie oft besuchen Sie die Stadt Groningen?
 - Dies ist das erste Mal
 - Ein paar Mal pro Jahr oder weniger (**weiter bei Frage 10**)
 - Monatlich (**weiter bei Frage 10**)
 - Wöchentlich (**weiter bei Frage 10**)
 - (Fast) täglich (**weiter bei Frage 10**)

9. Ist dieser Besuch an Groningen für Sie Anlass, die Stadt noch einmal zu besuchen?

- Ja
- Das weiß ich noch nicht
- Nein, weil.....

10. Besuchen Sie heute neben die Stadt Groningen auch noch andere Tagesattraktionen in der Stadt?

Bitte, kreuzen Sie die Tagesattraktionen an.

Groninger Museum		Graphische Museum	
Martiniturm		Naturmuseum	
Bootsfahrt auf den Grachten		Comicmuseum	
Stadtbesichtigung zu Fuß		Markt	
Schiffahrtsmuseum		Veranstaltung / Festival	
Prinsenhoftuin		Anders, nämlich.....	

11. Kombinieren Sie den Besuch der Stadt Groningen auch mit einem Besuch der Provinz Groningen?

- Ja
- Nein
- Das weiß ich noch nicht

12. Was halten Sie von den folgenden Aspekten der Innenstadt von Groningen?

(1 = niedrigste Bewertung, 10 = höchste Bewertung)

Aspekt	Note	Aspekt	Note
Erreichbarkeit		Ausschilderung / Übersichtlichkeit	
Parken		Sauberkeit der Straßen / Gebäude	
Öffentliche Sicherheit		Angebot Unterkünfte	
Ladenangebot		Atmosphäre / Ambiente	
Touristisches Angebot in der Innenstadt		Verkehrssicherheit	
Restaurants und Gaststätten		Angebot Veranstaltungen / Festivals	
Markten			

13. Wie lange halten Sie sich heute voraussichtlich in der Innenstadt auf?

- Weniger als 1 Stunde
- 1 – 2 Stunden
- 2 – 4 Stunden
- 4 – 6 Stunden
- Länger als 6 Stunden

14. Können Sie für die nachfolgenden Aktivitäten / Besucherziele angeben was Sie von den Öffnungszeiten halten?

(ungenügendes Angebot geöffnet, ausreichendes Angebot geöffnet)

Aktivität / Besucherziele	Ungenügendes Angebot geöffnet	Ausreichendes Angebot geöffnet
Läden		
Gastronomie		
Kulturelle Einrichtungen		

15. Können Sie angeben, was Sie vermissen, wenn Sie am Sonntag die Stadt Groningen besuchen?

.....

.....

.....

Letzte Auffassung Groningen

23. Wie bewerten Sie Groningen mit einer Note von 1 bis 10?
(1 = niedrigste Bewertung, 10= höchste Bewertung)

Bewertung:

24. Vermissen Sie etwas in Groningen, und wenn ja, was?

.....
.....

**ENDE DER FRAGELISTE
VIELEN DANK FÜR IHRE MÜHE**

Bijlage 2
Enquetedata

Voorseizoen
Zaterdag 6 juni
Donderdag 11 juni
Zondag 14 juni
Zaterdag 20 juni
Dinsdag 23 juni
Vrijdag 26 juni
Zondag 28 juni
Hoogseizoen
Vrijdag 10 juli
Zondag 12 juli
Donderdag 16 juli
Zaterdag 18 juli
Woensdag 22 juli
Donderdag 23 juli
Zaterdag 1 augustus
Dinsdag 4 augustus
Vrijdag 7 augustus
Woensdag 12 augustus
Zondag 16 augustus
Dinsdag 25 augustus
Zondag 30 augustus
Donderdag 3 september
Vrijdag 4 september
Zaterdag 5 september (Big Taste Foodtruck Festival)
Zondag 6 september (Big Taste Foodtruck Festival)
Naseizoen
Dinsdag 8 september
Woensdag 16 september
Donderdag 24 september
Zaterdag 26 september (Nacht van de Mode)
Zaterdag 3 oktober
Zondag 4 oktober
Dinsdag 20 oktober
Donderdag 22 oktober
Zaterdag 31 oktober
Donderdag 5 november